

Izvještaj o
transparentnosti
2021.

EY Bosna i Hercegovina

Building a better
working world

Sadržaj

Poruka rukovodilaca	3
O nama	4
Pravna forma, struktura vlasništva i upravljačka struktura.....	4
Organizacija EY mreže.....	5
Kreiranje dugoročne vrijednosti za društvo	7
Posvećenost održivom kvalitetu revizije	8
Infrastruktura koja podržava kvalitet	8
Usvojene profesionalne vrijednosti	11
Interni sistem kontrole kvaliteta	13
Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje	15
Vršenje revizije	16
Pregledi i konsultacije.....	19
Rotacija partnera u reviziji i duga povezanost	20
Program kontrole kvaliteta revizije.....	21
Eksterne kontrole kvaliteta revizije.....	21
Analiza utvrđivanja uzroka.....	22
Usklađenost sa zahtjevima regulative	22
Procedure poštovanja nezavisnosti	23
Kontinuirana edukacija i ulaganje u izvanredne talente	25
Razvoj zaposlenih u EY	25
Prihodi i naknade	27
Finansijske informacije	27
Naknade partnerima	28
Dodatak 1: Lista klijenata revizije koja su društva od javnog interesa	29
Kijenti revizije EY Bosne i Hercegovine koja su društva od javnog interesa.....	29
Dodatak 2: Spisak registrovanih EYG kompanija članica	30

Poruka rukovodilaca

Ivan Rakić
EY BiH
Rukovodeći partner i
prokurista

Danijela Mirković
EY BiH
Vodeći partner za reviziju i
prokurista

Naš cilj: izgradnja boljeg poslovnog svijeta

EY je posvećen izgradnji boljeg poslovnog svijeta.

Kroz usluge revizije pomažemo u izgradnji povjerenja na tržištima kapitala i ekonomijama širom svijeta. Naši revizori služe javnom interesu vršeći revizije visokog kvaliteta koje odlikuje nezavisnost, integritet, objektivnost i profesionalni skepticizam. Na taj način štitimo i promoviramo održiv i dugoročan kvalitet usluga za naše zainteresovane strane.

Dozvolite da Vam predstavimo Izvještaj o transparentnosti društva Ernst & Young d.o.o. Sarajevo („EY BiH“) za 2021. godinu. Uvažavamo činjenicu da naše zainteresovane strane žele da razumiju šta preduzimamo u cilju unapređenja kvaliteta revizije, upravljanja rizikom i očuvanja svoje nezavisnosti kao revizora. Ovaj izvještaj predstavlja jedan od načina na koji želimo da podijelimo sa Vama, našim zainteresovanim stranama, šta činimo po svim ovim pitanjima.

Obavljanje kvalitetnih revizija i dalje predstavlja naš glavni prioritet. Srž našeg djelovanja je težnja da služimo javnom interesu i omogućimo uspješan i odgovoran rast globalne EY mreže, uz ostvarivanje našeg cilja izgradnje boljeg poslovnog svijeta. Revizori igraju važnu ulogu u funkcionisanju tržišta kapitala širom svijeta kroz promociju transparentnosti i podržavanje povjerenja investitora. Kompanije, regulatori i druge zainteresovane strane računaju na nas da ćemo pružiti kvalitet na svakom angažmanu.

EY je fokusiran na ulaganje u alate koji nam omogućavaju poboljšanje kvaliteta rada, stvarajući najefikasnije timove i gradeći povjerenje kroz revizije koje obavljamo.

Reputacija EY BiH zasniva se i temelji na pružanju visoko kvalitetnih, profesionalnih revizorskih usluga, objektivno i etički prema svakoj kompaniji kojoj radimo reviziju.

Nastavljamo da prihvatamo ciljeve transparentnosti Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine („FBiH“) i Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („RS“), koji zahtijevaju od statutarnih revizora privrednih društava od javnog interesa (*PIEs*) da objavljuju godišnji izvještaj o transparentnosti.

Izvještaj o transparentnosti za 2021. godinu je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji RS i pokriva poslovnu 2021. godinu. U ovom izvještaju možete više saznati o našem internom sistemu kontrole kvaliteta: na koji način čuvamo profesionalne vrijednosti, kako obavljamo reviziju, proces pregleda i konsultacija, naš pristup kontroli kvaliteta revizije i naše nezavisnosti kao revizora kompanija; i utjecaju COVID-19 na naše poslovanje.

EY BiH je fokusirana na stalno unapređenje kvaliteta revizije i održavanje nezavisnosti uvažavajući nalaze eksternih i internih pregleda. Stalno unapređenje kvaliteta revizije zahtijeva preispitivanje prethodnih pristupa pri obavljanju revizije. Naša usredsređenost na stalno unapređenje oslanja se na ocjenu nalaza kontrola i preduzimanje korektivnih akcija.

Potreba za povjerenjem u finansijsko izvještavanje na našim tržištima kapitala nikada nije bila veća, a revizori igraju važnu ulogu u tom pogledu.

Pozivamo sve koji čitaju ovaj izvještaj - uključujući naše klijente i njihove investitore, članove komisija za reviziju, kompanije i regulatore da nastave da sarađuju sa nama na unapređivanju naše strategije, kao i svih drugih oblasti obuhvaćenih ovim izvještajem.

Ivan Rakić
Rukovodeći partner i prokurista
Ernst & Young d.o.o. Sarajevo

Danijela Mirković
Vodeći partner za reviziju i prokurista
Ernst & Young d.o.o. Sarajevo

O nama

Pravna forma, struktura vlasništva i upravljačka struktura

U Bosni i Hercegovini („BiH“) društvo Ernst & Young d.o.o. Sarajevo („EY BiH“) je društvo sa ograničenom odgovornošću, osnovano u Sarajevu, sa podružnicom u Banjoj Luci, koje je član Ernst & Young Global Limited (EYG), kompanije registrovane kao društvo sa ograničenom odgovornošću u Ujedinjenom Kraljevstvu (UK). U ovom Izvještaju, EY BiH će se pominjati kao „mi“, „nas“ i „naš“. EY se kolektivno odnosi na globalnu organizaciju kompanija članica EYG.

Vlasničku i upravljačku strukturu EY Bosna i Hercegovina možete pogledati na: <https://bizreg.pravosudje.ba>.

EY BiH nalazi se u Sarajevu, Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center), sa podružnicom u Banjoj Luci, Sime Šolaje 1A; i ima više partnera. Partneri su zaduženi za upravljačke funkcije EY BiH. Oni su odgovorni za svakodnevno rukovođenje i primjenu globalnih i regionalnih politika EYG na nivou države.

EY je organizovan u tri geografske oblasti-područja: Amerika, Azija-Pacifik i EMEIA (Evropa, Bliski Istok, Indija i Afrika). Ove oblasti obuhvataju niz regiona. Regione čine udruženja kompanija članica unutar geografskih granica (a u slučaju kompanija članica iz SAD - udruženja kompanija unutar te kompanije-članice) sa izuzetkom Regiona organizacije za pružanje finansijskih usluga (FSO) koji obrazuju određene kompanije članice koje pružaju finansijske usluge u jednoj oblasti.

EY BiH pripada oblasti EMEIA, koju čine kompanije članice iz 96 država u Evropi, Bliskom Istoku, Indiji i Africi. U okviru EMEIA je postojalo 10 regiona, a od 1.7.2011. se taj broj smanjio na 8. EY BiH pripada regionu CESA (Centralna, istočna i jugoistočna Evropa i centralna Azija).

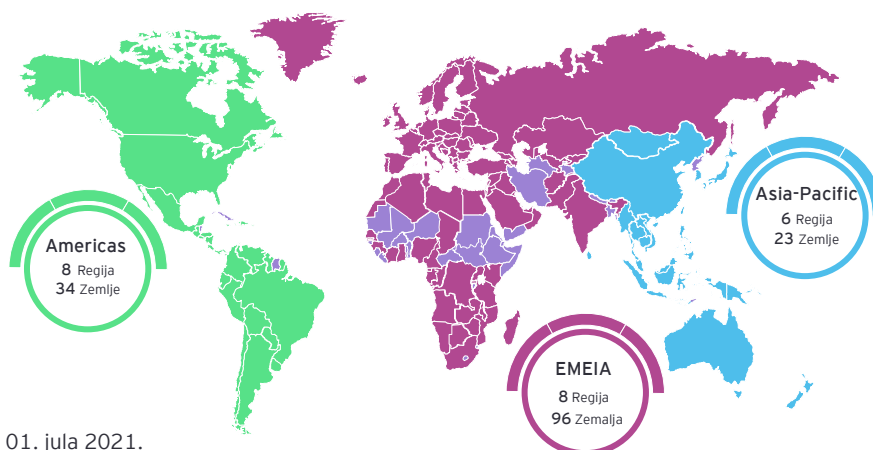
Ernst & Young (EMEIA) Limited („EMEIA Limited“), društvo sa ograničenom odgovornošću iz Engleske, glavni je upravljački subjekt svih EYG društava u EMEIA oblasti. EMEIA Limited je odgovoran za koordinaciju kompanija članica i njihovu saradnju, ali nema kontrolu nad njima. EMEIA Limited je član EYG-a, međutim nema poslovnih aktivnosti, niti pruža profesionalne usluge.

Svaki Region bira Regionalni forum partnera (RPF) čiji predstavnici predstavljaju Regionalno upravljačko tijelo. Partner koji je izabran kao predsjedavajući partner RPF također ima ulogu regionalnog predstavnika na Globalnom upravljačkom vijeću (vidjeti stranu 5).

U Evropi je osnovano holding društvo EY Europe SCRL („EY Evropa“). EY Evropa je društvo sa ograničenom odgovornošću (SCRL ili CVBA) osnovano u Belgiji. To je revizorsko društvo registrovano u Institutu revizorskih društava (*Institut des Reviseurs d'Entreprises - IRE-IBR*) u Belgiji, ali ne obavlja revizije niti pruža profesionalne usluge.

U mjeri u kojoj to dopuštaju lokalni zakonski i regulatorni zahtjevi, EY Evropa je steklo, ili će steći, kontrolu nad društvima članovima EYG-a u evropskim zemljama. EY Evropa je član i EYG-a. EY Evropa je stekla kontrolu nad EY BiH 2019. godine. Upravni odbor EY Evropa čine viši partneri kompanija članica EYG u Evropi. On upravlja i odgovoran je za sprovođenje i upravljanje strategijom.

EY oblasti, regioni i zemlje*

*Podaci na dan 01. jula 2021.

Organizacija EY mreže

EY je globalni lider u pružanju usluga revizije, poreskog savjetovanja, poslovnog savjetovanja, strateškog savjetovanja i savjetovanja pri poslovnim transakcijama. Širom svijeta, preko 312,000 pojedinaca u više od 150 zemalja ujedineni su u zajedničkom cilju stvaranja boljeg poslovnog svijeta, a povezuju ih zajedničke vrijednosti i puna posvećenost pružanju kvalitetnih usluga kao i poštovanju integriteta i profesionalnog skepticizma. Na današnjem globalnom tržištu, naš integrisani pristup je naročito važan za pružanje visokokvalitetnih usluga multinacionalnih revizija, koje mogu obuhvatati više jurisdikcija.

Takav integrisani pristup omogućava EY-u da se razvije i oslanja na širok raspon i dubinu stručnosti potrebne za obavljanje takvih raznolikih i kompleksnih revizija.

EYG koordinira kompanije članice i promovira njihovu saradnju. EYG ne pruža profesionalne usluge, ali njegovi ciljevi uključuju promovisanje pružanja usluga izuzetno visokog kvaliteta klijentima kompanija članica širom svijeta. Svaka kompanija članica je zasebno pravno lice. Njene obaveze i odgovornosti kao kompanije članice EYG su uređeni regulativom EYG-a i brojnim drugim ugovorima.

Struktura i glavna tijela globalne organizacije opisana su u tekstu ispod odražavaju princip da EY kao globalna organizacija dijeli zajedničku strategiju.

U isto vrijeme, mreža posluje i na regionalnom nivou. Ovaj model poslovanja omogućava veću usmjerenost na zainteresovane strane u regijama, čime će se osigurati da kompanije članice izgrade snažnije veze sa klijentima i drugim interesnim grupama u svakoj zemlji i da odgovore na lokalne potrebe.

Globalno upravljačko vijeće (*Global Governance Council*)

Globalno upravljačko vijeće glavno je upravljačko tijelo EYG. Njega čine predstavnici iz svakog regiona i nezavisni neizvršni predstavnici. Regionalne predstavnike, koji inače ne vrše druge visoko upravljačke funkcije, bira regionalni partnerski forum na mandat od tri godine sa mogućnošću za jedno uzastopno ponovno imenovanje. Globalno upravljačko vijeće savjetuje EYG o politikama, strategijama, kao i aspektima donošenja odluka od javnog interesa. Globalno upravljačko vijeće odobrava, na preporuku Globalnog izvršnog tijela mnoga značajna pitanja koja mogu utjecati na EY.

Nezavisni neizvršni predstavnici (*Independent Non-Executives*)

Do šest Nezavisnih neizvršnih predstavnika (*INES*), imenovani su kao pojedinci izvan EY-a. Oni su viši lideri iz javnog i privatnog sektora, i posjeduju različita profesionalna iskustva iz različitih geografskih oblasti. Pružaju Globalnom upravljačkom vijeću i našoj globalnoj organizaciji kao cjelini značajan doprinos pružanjem različitih stanovišta i perspektiva, kao i širokih znanja. Zajedno sa drugim članovima Globalnog upravljačkog vijeća oni čine Podkomitet za pitanja od javnog interesa. Podkomitet se bavi aspektima donošenja odluka od javnog interesa, uključujući pitanja koja se tiču politika i procedura o uzbunjivanju, perspektive u pogledu stavova interesnih skupina i angažmana u raspravama o kvaliteti i upravljanju rizicima. *INES* su nominovani od strane posebnog odbora, odobreni od strane Globalnog izvršnog tijela i potvrđeni od strane Globalnog izvršnog odbora.

▶ Globalno izvršno tijelo (*Global Executive*)

Globalno izvršno tijelo (*GE*) okuplja cijelo rukovodstvo EY-a na nivou pozicija, usluga i geografskih područja. Od 1. jula 2021. godine njime predsjedava Predsjednik i glavni izvršni direktor EYG-a, a uključuje i globalne rukovodeće partnere za usluge klijentima, rukovodeće partnere za geografske oblasti, lidere funkcija ljudskih resursa, upravljanja rizicima i finansijama; lidere globalnih poslovnih djelatnosti - revizije i uvjeravanja, poslovnog savjetovanja, strateškog savjetovanja i savjetovanja pri poslovnim transakcijama poreskog savjetovanja, kao i globalnog lidera za javnu politiku, i jednog EYG partnera na rotaciji.

Globalno izvršno tijelo također uključuje Globalnog potpredsjednika za tržišta, Globalnog potpredsjednika za transformaciju, Glavnog rukovodioca za tehnologije, predsjedavajućeg Komiteta za globalne klijente, Predsjednika odbora za tržišta u razvoju, kao u predstavnik mreže iz tržišta u razvoju.

Globalno izvršno tijelo i Globalno upravljačko vijeće odobravaju kandidature za predsjednika EYG i potvrđuju imenovanje globalnih rukovodećih partnera. Globalno izvršno tijelo također potvrđuje imenovanje Globalnih zamjenika predsjednika. Globalno upravljačko vijeće odobrava i imenovanje Globalnog zamjenika predsjednika člana Globalnog izvršnog tijela.

Odgovornosti Globalnog izvršnog tijela uključuju promociju globalnih ciljeva i razvoj, odobrenje i, gdje je potrebno, implementaciju:

- ▶ Globalne strategije i planova
- ▶ Zajedničkih standarda, metodologije i politika koji će biti promovisani među kompanijama članicama
- ▶ Inicijativa vezanih za ljudske resurse, uključujući i kriterije i procese za pristupanje, vrednovanje, razvoj, nagrađivanje i penzionisanje partnera
- ▶ Programa zaštite i unapređenja kvaliteta
- ▶ Prijedloga vezanih za regulatorna pitanja i javne politike
- ▶ Pravila i smjernica kompanijama članicama, a koji se odnose na pružanje usluga internacionalnim klijentima, razvoj poslovanja, tržišta i brendiranje
- ▶ Razvoja novih fondova i investicionih prioriteta EY-a
- ▶ Godišnjih finansijskih izvještaja i budžeta EYG
- ▶ Preporuke Globalnog upravljačkog vijeća

Također ima moć da posreduje i donosi presude u sporovima između kompanija članica.

▶ Globalni izvršni odbori (*GE committees*)

Osnovani od strane Globalnog izvršnog tijela, Globalni izvršni odbori okupljaju predstavnike iz cijele organizacije i odgovorni su za davanje preporuka Globalnom izvršnom tijelu. Uz Globalni revizorski komitet, postoje drugi komiteti kao što su za reviziju i uvjeravanja, poslovno i poresko savjetovanje, strateško savjetovanje i savjetovanje pri poslovnim transakcijama, za globalna tržišta i ulaganja, za globalne klijente, za tržišta u razvoju, ljudske resurse, upravljanje rizicima.

▶ Globalna radna grupa (*Global Practice Group*)

Ova grupa okuplja članove Globalnog izvršnog tijela, Globalnih izvršnih odbora, lidere regiona i lidere odjeljenja. Globalna radna grupa nastoji da obezbijedi da sve članice imaju istovjetno razumijevanje strateških ciljeva i dosljednu primjenu u okviru cijele organizacije.

▶ EYG kompanije članice (*EYG member firms*)

U skladu sa EYG propisima, sve kompanije članice obavezuju se da će slijediti ciljeve EY-a, kao što su pružanje besprijekorne, dosljedne, visokokvalitetne usluge širom svijeta. U tu svrhu, kompanije članice se obavezuju da primjenjuju globalne strategije i planove te održavaju zahtjevani obim pružanja usluga. One moraju poštovati zajedničke standarde, metodologije i politike uključujući i one vezane za revizorske metodologije, upravljanje kvalitetom i rizikom, nezavisnost, razmjenu znanja, ljudske resurse i tehnološku podršku.

Iznad svega, EYG kompanije članice se obavezuju da će obavljati svoje profesionalne prakse u skladu sa primjenjivim profesionalnim i etičkim standardima, kao i sa svim primjenjivim zahtjevima lokalnih regulativa. Ovu posvećenost integritetu i težnji da se urade prave stvari podržava naš globalni kodeks ponašanja i naše vrijednosti (vidjeti str. 12).

Pored prihvatanja pravila EYG, kompanije članice uključene su u još nekoliko sporazuma koji pokrivaju aspekte njihovog članstva u organizaciji EY-a, kao što je pravo i obaveza korištenja imena EY kao i razmjena znanja.

Kompanije članice podliježu kontrolama koje ocjenjuju njihovo poštovanje EYG zahtjeva i politika koje regulišu pitanja kao što su nezavisnost, upravljanje kvalitetom i rizicima, revizorska metodologija i ljudski resursi. Kompanije članice koje nisu u mogućnosti da ispune obaveze kvaliteta kao i ostale zahtjeve EYG članstva, mogu se isključiti iz EY organizacije.

Kreiranje dugoročne vrijednosti za društvo

Iako je kapitalizam stvorio veliki globalan prosperitet, u isto vreme je puno ljudi zapostavljeno. Ekstremno siromaštvo je već u porastu kao rezultat pandemije COVID-19, a klimatske promjene prijete da još više prodube ovu nejednakost, budući da su ugrožene zajednice prve na udaru i najjače osjećaju posljedice ovih promjena. EY vjeruje da je potrebno što prije izgraditi ekonomski sistem koji je pravedniji, kome se više može vjerovati i koji je sposoban da se bavi najvećim izazovima čovječanstva.

Preko savjetovanja vlada, kako da izgrade održive i inkluzivne ekonomije, do ohrabriranja biznisa da se fokusiraju i izvještavaju o njihovom kreiranju dugoročne vrijednosti za sve zainteresovane strane, usluge EY-a već igraju ključnu ulogu u ovome. Ipak, može i mora se uraditi mnogo više po tom pitanju.

Kao ponosni učesnik Globalnog dogovora UN (UNGC) od 2009. godine, EY je posvećen integraciji Deset principa Globalnog dogovora i Ciljeva održivog razvoja UNDP-a u strategiju, kulturu i funkcionisanje EY-a.

Između ostalog, ova posvećenost se ogleda u:

Korporativna odgovornost vladajućih struktura

Korporativnu odgovornost u cijelom EY-u koordinira Upravljačko vijeće EY zaduženo za korporativnu odgovornost (*EY Corporate Responsibility Governance Council CRGC*). Ovo tijelo uključuje članove Globalnog izvršnog tijela i predstavnike sa viših rukovodećih pozicija u upravi EY-a širom poslovnih djelatnosti, funkcija i geografskih oblasti.

Težnja EY-a za društvenim utjecajem

Globalni program korporativne odgovornosti, *EY Ripples*, okuplja globalnu EY mrežu sa ciljem da ostvari pozitivan utjecaj na živote milijardu ljudi do 2030. godine. Do danas, inicijative *EY Ripples* programa su pomogle ukupno 45 miliona ljudi, i to:

- ▶ Snažnim fokusiranjem na tri oblasti (podrškom sljedeće generacije radno sposobnog stanovništva, radom sa preduzetnicima sa misijom, i ubrzavanjem ekološke održivosti) gdje ljudi iz EY-a svojim vještinama, znanjem i iskustvom mogu najviše doprinijeti.
- ▶ Saradnjom sa drugim organizacijama sličnih viđenja kako bi se stvorili ekosistemi koji mogu donijeti promjenu u većem obimu. Na primjer, *TRANSFORM* inicijativa sa Unilever i Ministarstvom spoljnih poslova Ujedinjenog Kraljevstva, čiji je cilj da promijeni živote 150 miliona ljudi širom supsaharske Afrike i Južne Azije do 2030. godine boreći se protiv nejednakosti.

Težnja EY-a za smanjenjem emisije ugljen-dioksida

EY ima cilj da postane karbonski negativan 2021. godine, a karbonski neutralan 2025. godine. EY nastoji da to postigne značajnim smanjenjem apsolutne emisije ugljen-dioksida, a zatim uklanjanjem više od preostale količine svake godine. Da bi dostigle karbonsku neutralnost do 2025. finansijske godine, kompanije članice EY planiraju da smanje ukupnu emisiju za 40% širom Opsega 1, 2 i 3 (u odnosu na referentnu stavku 2019. finansijske godine), u skladu sa ciljem od 1,5°C, koji podržava nauka i koji je odobrila Inicijativa za definisanje ciljeva smanjenja štetnih gasova na naučnoj osnovi (*Science Based Targets initiative - SBTi*). Konkretni postupci su:

- ▶ Smanjenje emisije ugljen-dioksida uzrokovane poslovnim putovanjima, sa ciljem da se postigne smanjenje od 35% do 2025. finansijske godine, u odnosu na referentnu stavku iz 2019. finansijske godine
- ▶ Smanjenje sveukupne potrošnje električne energije u kancelarijama i nabavka 100% obnovljive energije za preostale potrebe, i shodno tome pridruživanju RE100 do 2025. finansijske godine
- ▶ Sastavljanje Ugovora o otkupu električne energije sa ciljem da se uveze više obnovljive energije u nacionalne mreže, nego što EY koristi
- ▶ Korištenje rješenja utemeljenih u prirodi i tehnologija za smanjenje ugljen-dioksida kako bi se uklonilo više ugljen-dioksida iz atmosfere nego što se emituje svake godine
- ▶ Opremanje EY timova odgovarajućim alatima za proračunavanje, a zatim i za sam rad na smanjenju količine ugljen-dioksida emitovanog tokom rada sa klijentima
- ▶ Zahtijevanje od EY dobavljača da, na osnovu potrošnje, postave ciljeve preporučene od strane nauke najkasnije do 2025. finansijske godine
- ▶ Investiranje u usluge i rješenja EY-a koja pomažu klijentima da kreiraju vrijednost postizanjem karbonske neutralnosti u svom biznisu i davanje rješenja za ostale izazove i prilike u oblasti održivog poslovanja.

Posvećenost održivom kvalitetu revizije

Infrastruktura koja podržava kvalitet

Kvalitet naših usluga

NextWave je globalna EY strategija i ambicija da klijentima, ljudima i društvu pruži dugoročnu vrijednost. Ova strategija je učvrstila poziciju EY-a kao kompanije koja može da se adaptira i donosi inovacije, dok svrha EY-a da *Stvaramo bolje poslovno okruženje* nastavlja da inspiriše ljude ne samo da pružaju usluge klijentima, nego i kako da koriste znanje, vještine i iskustvo EY-a u pružanju podrške zajednicama u kojima živimo i radimo. Uvidi i kvalitetne usluge koje pružamo pomažu u izgradnji povjerenja i pouzdanosti u tržišta kapitala i ekonomije širom svijeta.

Kao odgovor na probleme u okruženju, kompanije članice EY su se prilagodile da održe visok nivo kvaliteta u pružanju revizije. EY je svojim revizorima obezbijedio dodatne treninge i pomoć u identifikovanju prevara. Pored toga, zahvaljujući pristupu koji daje prvenstvo podacima koje omogućuju analitički i digitalni alati, timovi nezavisno, sa integritetom, objektivnošću i profesionalnom skeptičnošću pružaju reviziju visokog kvaliteta.

Kompanije članice EY kontinuirano razvijaju reviziju za budućnost, uključujući sve sofisticiraniju analizu podataka, brzo dostavljanje detaljnijeg uvida i uvjeravanja koji podržavaju visok kvalitet revizije koju cijene i kompanije kojima EY vrši reviziju i tržišta kapitala.

Naši zaposleni su naš najveći adut pri pružanju kvaliteta i vrijednosti i pri stvaranju povjerenja. Mi unapređujemo njihovo iskustvo tako što koristimo podatke i tehnologiju kako bi oni mogli više vremena da posvete ocjenjivanju rizika i profesionalnom rasuđivanju. Primjenjivanjem najsavremenijih tehnologija i sofisticiranih alata za analizu podataka, a u službi javnog interesa, naši zaposleni imaju mogućnost da se povezuju i doprinose sveukupnoj svrsi EY-a - da *Stvaramo bolje poslovno okruženje*.

Kompanije članice EYG i njihova odjeljenja odgovorni su za kvalitetno obavljanje poslova. EY odjeljenja upravljaju cjelokupnim procesom pregleda kvaliteta

izvršenih angažmana, ujedno i doprinose kvalitetu angažmana koji su u toku, što pomaže u postizanju usklađenosti sa svim profesionalnim standardima i našim politikama.

Globalni potpredsjednik za reviziju koordinira da li odjeljenja revizije svih kompanija članica poštuju EY politike i procedure.

Globalni odbor za nadziranje kvaliteta revizije

Globalni odbor za nadziranje kvaliteta revizije (EY *Global Audit Quality Committee - GAQC*) bitan je element kulture kontinuiranog napretka. Sastoji se od starijih rukovodilaca iz cijele EY organizacije koji imaju obimno, raznoliko i veoma aktuelno iskustvo. Ovaj odbor savjetuje rukovodioce revizije u mnogim aspektima poslovanja organizacije, funkcionisanja, kulture, strategije za razvoj talenata, rukovođenja i upravljanja rizicima koji mogu utjecati na kvalitet revizije.

Ovaj odbor razvija inovativne ideje i pristupe u pružanju revizije visokog kvaliteta i predstavlja forum za dijeljenje najboljih praksi kompanija članica EY. Odbor također pomaže u razvijanju Indikatora kvaliteta revizije (AQIs) i drugih oblika praćenja kvaliteta koji omogućavaju kontinuiran ciklus napretka.

Lideri zaduženi za kvalitet

Lideri zaduženi za kvalitet (EY *Quality Enablement Leaders - QEL*) predstavlja grupu viših rukovodilaca revizorskih odjeljenja širom svijeta, koji unapređuju kvalitet revizije davanjem podrške timovima na angažmanima.

Njihove odgovornosti su: treniranje timova; pružanje podrške internim i eksternim ispitivanjima; savjetovanje timova o saniranju uzroka značajnih nedostataka u reviziji; predvođenje prakse i projektnog menadžmenta; pružanje podrške pri analizama rizika portfolija i implementiranje procesa koji se odnose na EY sistem upravljanja kvalitetom, uključujući globalne Indikatore kvaliteta revizije (AQIs).

Korištenjem *EY Canvasa* i programa *Milestones* (vidjeti stranu 17), kao i veoma sofisticirane alate za vještačku inteligenciju (*AI*), lideri zaduženi za kvalitet su u mogućnosti da u realnom vremenu stvore sliku o kvalitetu vršenja revizije. To im zauzvrat pruža veću jasnoću o tome kako da rasporede resurse i pruže podršku revizorskim timovima i kompanijama u kojima se vrši revizija.

► Funkcija profesionalne prakse

Globalni potpredsjednik Profesionalne prakse, koji se još naziva i Globalni direktor profesionalne prakse (*PPD*), je pod nadzorom Globalnog potpredsjednika za reviziju, i uspostavlja globalne politike i procedure kontrole kvaliteta revizije. Regionalni direktori profesionalne prakse su pod nadzorom Globalnog direktora profesionalne prakse i regionalnog rukovodećeg partnera za reviziju. Gore navedeno omogućava veći stepen uvjeravanja u objektivnost kvaliteta revizije i procesa konsultacija.

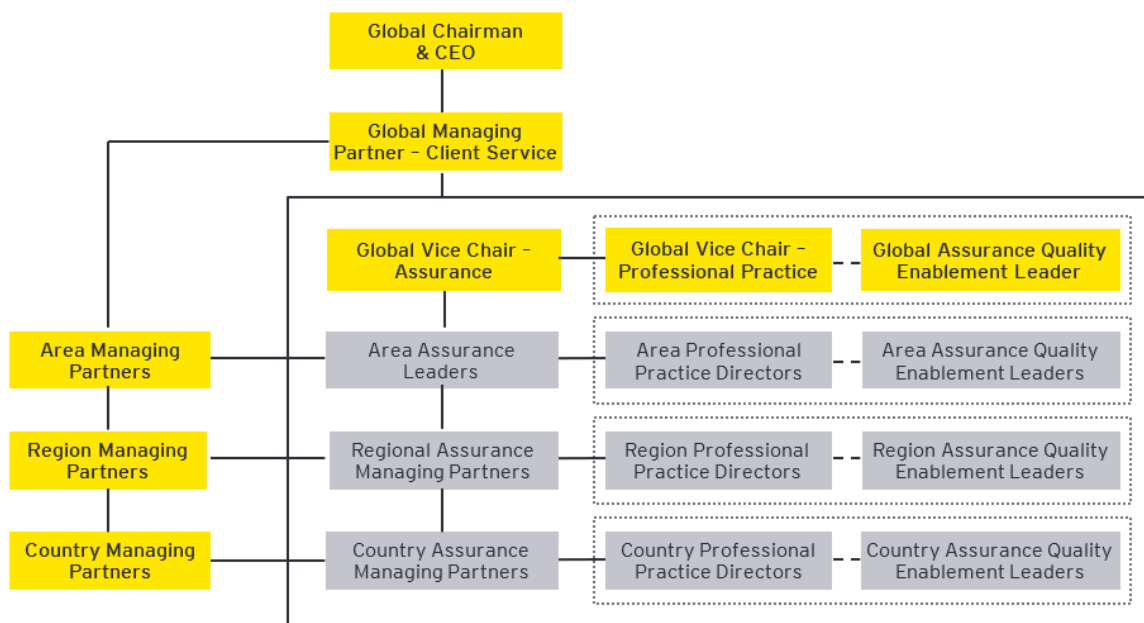
Globalni *PPD* i regionalni *PPD* također vode i nadziru

Globalni *PPD* nadgleda i razvoj *EY Globalne revizorske metodologije (EY GAM)* i odgovarajuće politike i tehnologije tako da su u skladu sa relevantnim profesionalnim standardima i zakonskim zahtjevima. Pored toga, globalna grupa profesionalne prakse prati da li sve kompanije članice konzistentno i efikasno obavljaju reviziju uključujući i praćenje aktivnosti usavršavanja zaposlenih u kompanijama članicama. Direktori profesionalne prakse (*PPDs*) dostupni su za konsultacije sa revizorskim timovima svih kompanija članica, jer su preko rukovodilaca svake kompanije članice informisani o zaposlenima kompanija članica, *EY* klijentima i procesima.

Često se javlja potreba za dodatnim ekspertima u okviru globalne profesionalne prakse, uključujući mreže stručnjaka fokusiranih na:

- Izvještavanje o internim kontrolama i odgovarajućim aspektima *EY* revizorske metodologije
- Računovodstvo, reviziju i ispitivanje rizika za određene oblasti, industrije i sektore

Upravljanje revizijom*

* Ilustrativni prikaz globalne strukture; stvarna struktura izvještavanja može varirati u zavisnosti od zakonskih, regulatornih i strukturalnih okvira

grupu profesionalne prakse, globalnu i regionalnu mrežu eksperata koji pružaju konsultacije za tehnička pitanja iz oblasti računovodstvenih i revizorskih standarda, finansijskog izvještavanja, kao i aktivnosti nadgledanja profesionalne prakse i upravljanja rizicima.

- Pojedinačna, specifična, pitanja kao što su građanski i politički nemiri; pandemije i javni dug i odgovarajuće implikacije na računovodstvo, reviziju, izvještavanje i objelodanjivanja
- Opšta pitanja vezana za revizorske angažmane uključujući i pitanja koja se odnose na efikasniju saradnju i komunikaciju sa komisijama za reviziju.

Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima predstavlja koordinisanje aktivnosti širom organizacije osmišljenih da pomognu našim ljudima sa usaglašavanjem na globalnom i lokalnom nivou i da podrže timove koji rade sa klijentima kako bi oni pružili usluge izvanrednog kvaliteta. Odgovornost za usluge visokog kvaliteta i preuzimanje rizika u vezi sa kvalitetom je na kompanijama članicama i njihovim odjeljenjima.

Između ostalog, Globalni rukovodeći partner za upravljanje rizicima pomaže u nadzoru upravljanja rizikom od strane kompanija članica, kao i drugih rizika kroz organizaciju kao dio šireg okvira za upravljanje rizicima (*ERM*) u kompaniji. Prioriteti ovog okvira se saopštavaju kompanijama članicama.

Globalni rukovodeći partneri za upravljanje rizicima su odgovorni za uspostavljanje dosljednog izvršavanja prioriteta pri upravljanju rizikom na globalnom nivou i za koordinisanje upravljanja rizicima širom EY-a.

Partneri u kompanijama članicama su zaduženi da predvode inicijative za upravljanje rizicima (uz podršku ostalog osoblja i profesionalaca), kao i da se usaglašavaju sa odjeljenjima po tom pitanju.

Dodatno je složena situacija jer se svijet još uvijek bori sa pandemijom COVID-19. Ova situacija zahtijeva koordinisani odgovor širom EY mreže aktiviranjem lokalnih planova za upravljanje krizama (*CMPs*) koji postoje u skoro svim kancelarijama kompanija članica EY. Lokalni planovi za upravljanje krizama detaljno opisuju koje mjere treba preduzeti kako bi se zaštitili zaposleni u EY i kako reagovati u slučaju zaraze infekcijom COVID-19 virusom među zaposlenima. Ipak, iako su kancelarije morale same da organizuju praćenje kontakata izloženih virusu COVID-19 i organizuju bezbjedan radni prostor, javila se potreba da se oformi vodič za usaglašeno postupanje po pitanju COVID-19 virusa u svim EY oblastima i prije nego što je Svjetska zdravstvena organizacija (*WHO*) proglasila pandemiju, aktiviran je EY Program za globalno upravljanje krizom (*EY Global Crisis Management Program - GCMP*). Ovaj Program je odobrio formiranje Upravnog odbora na čijem je čelu Globalni rukovodeći partner za upravljanje rizicima koji se prvih šest mjeseci svakodnevno sastajao sa glavnim svjetskim rukovodiocima i glavnim rukovodiocima EY oblasti (a nakon toga rjeđe, ali na redovnom nivou) kako bi se bavili problemima koji se odnose na sva geografska područja i poslovne djelatnosti.

Ovaj Upravni odbor objavio je protokole i vodič o postupanju u firmi u vreme pandemije COVID-19 virusa, kao i prilikom putovanja, sastanaka i organizacije događaja, ali i za usvajanje i promovisanje najboljih praksi. Odbor je također prosljedio vodič

Svjetske zdravstvene organizacije za sprovođenje sigurnih profesionalnih praksi. I tokom druge godine pandemije, još uvijek se izdaju vodiči i prate faktori rizika.

Cilj implementiranja Programa za globalno upravljanje krizom bio je da ljudi budu bezbjedni i informisani, da se na pravilan način upravlja potvrđenim zaraženim slučajevima, da se putovanja i događaji prilagode situaciji, omogući rad od kuće i napravi plan za oporavak poslije krize.

Kada smo dobili jasan Program za globalno upravljanje krizama, mogli smo da brzo djelujemo kako bismo zaštitili ljude u EY-u, što je bio naš najviši prioritet tokom cijelog ovog procesa. Za sve vrijeme trajanja pandemije, tim ovog programa je:

- ▶ Kreirao vodiče u raznim fazama pandemije i postavljao izvore informacija na portalu *Global Security SharePoint* koji je služio kao glavno mjesto za pohranjivanje informacija
- ▶ Postavljao listu visoko rizičnih lokacija na dnevnom nivou i objavljivao objedinjeni Dnevni izvještaj za svaku geografsku oblast
- ▶ Podnosio rukovodiocima dnevni izvještaj o utjecajima COVID-19 virusa na globalnom, regionalnom i lokalnom nivou

Uloga programa je također bila da drži broj zaraženih pod kontrolom tako što je:

- ▶ Osmisli liste koje je menadžment za lokalne krize koristio da kontroliše broj zaraženih među zaposlenima
- ▶ Sprovodi obuke o tome kako se nositi sa potvrđenim slučajevima
- ▶ Daje podršku HR-u u praćenju osoba koje su bile u kontaktu sa zaraženom osobom
- ▶ Daje informacije i savjete u vezi sa putovanjem, sastancima, događajima, što je rezultiralo formiranjem brojnih smjernica na globalnom nivou
- ▶ Identifikovao međunarodne putnike i pomagao im da se bezbjedno vrate u svoje zemlje

Sada kada je fokus na bezbjednom povratku u kancelarije, tim programa napravio je plan za povratak koji uključuje:

- ▶ Ulaganje napora u pravljenje protokola za povratak u firme, i praćenje popuštanja mjera relevantnih upravnih organa
- ▶ Kreiranje rasporeda za povratak u kancelarije
- ▶ Odlučivanje o odgovornostima rukovodioca na određenom radnom mjestu i procedura za formiranje menadžmenta, raspored u kancelarijama i na sastancima
- ▶ Određivanje ličnih odgovornosti koje uključuju dolazak u kancelariju, radni prostor, pauze i sastanke
- ▶ Pravljenje plana za oporavak od krize nakon otkrivanja vakcina

Globalna politika poverljivosti

Zaštita poverljivih podataka usađena je u svakodnevne aktivnosti kompanija članica EYG. Poštovanje intelektualnog kapitala i svih drugih osjetljivih podataka postiže se Globalnim kodeksom ponašanja, koji pruža jasan skup principa kao vodiča u ponašanju koje se očekuje od zaposlenih u EY-u. Globalna politika poverljivosti dodatno, detaljno, opisuje ovaj pristup zaštite informacija i odražava sve veću upotrebu zaštićenih podataka. Ova politika olakšava rad zaposlenima u kompanijama članicama EY-a i čini osnovni element šireg vodiča koji uključuje druge ključne politike o sukobu interesa, privatnosti ličnih podataka i čuvanje podataka. Drugi elementi ovog vodiča su:

- ▶ Uputstvo za društvene medije
- ▶ Uslovi za korištenje podataka

Dodatno, globalna politika o prijavljivanju prevara, nezakonitih radnji i drugih nepoštovanja zakona, propisa i EY kodeksa ponašanja zahtijeva od naših ljudi da govore o tome kada vide bilo kakvo ponašanje za koje se vjeruje da predstavlja kršenje važećeg zakona ili propisa, standarda ili EY globalnog kodeksa ponašanja. To uključuje neovlašteno ili nepravilno objavljivanje poverljivih informacija.

Globalna politika o zaštiti ličnih podataka

Globalna politika o zaštiti ličnih podataka podržava i nadograđuje se na odredbe EY Globalnog kodeksa ponašanja u vezi sa poštovanjem i zaštitom ličnih podataka, u skladu s lokalnim zakonima i profesionalnim standardima. Nedavno je ažurirana u skladu sa Opštom uredbom o zaštiti podataka EU (GDPR) i ostalim lokalnim uredbama širom svijeta.

Cyber bezbjednost

Upravljanje rizicima velikih i kompleksnih napada na digitalne podatke dio je poslovanja za sve organizacije. Iako nijedan sistem nije imun na cyber napade, EY BiH je pažljiva u preduzimanju koraka potrebnih za zaštitu i čuvanje podataka klijenata.

EY metoda cyber bezbjednosti je proaktivna i uključuje primjenu tehnologije i procesa potrebnih za upravljanje i minimiziranje rizika od napada na digitalne podatke na globalnom nivou. EY alati za bezbjednost informacija i programi privatnosti podataka konsistentni su sa industrijskim standardima i primjenjivim lokalnim zahtjevima, dizajnirani su da zaštite od neautorizovanog pristupa sistemima i podacima. Postoji tim posvećenih internih i eksternih specijalista za cyber bezbjednost koji aktivno nadgledaju i osiguravaju zaštitu za EY sisteme.

Osim tehničkih i procesnih kontrola, od svih EY zaposlenih se zahtijeva pisana potvrda njihovog razumijevanja principa sadržanih u EY globalnom

kodeksu ponašanja i njihova posvećenost da ih poštuju. Postoje, također, obavezne aktivnosti učenja o cyber bezbjednosti. Postoje razne politike koje opisuju dužnu pažnju koja mora biti posvećena tehnologiji i podacima, uključujući ali ne ograničeno na Globalnu politiku o informacionoj bezbjednosti i globalnu politiku o prihvatljivom korištenju tehnologije. EY politike i procesi o zaštiti digitalnih podataka prepoznaju važnost vremenski precizne komunikacije.

EY zaposleni dobijaju redovnu i periodičnu komunikaciju koja ih podsjeća na njihove odgovornosti koje se tiču ovih politika i generalne prakse svijesti o bezbjednosti.

Komponente sistema kontrole kvaliteta

U narednim poglavljima dat je prikaz osnovnih komponenti sistema kontrole kvaliteta revizije EY BiH, a koje uključuju:

- ▶ Usvajanje profesionalnih vrijednosti
- ▶ Interni sistem kontrole kvaliteta
- ▶ Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje
- ▶ Obavljanje revizija
- ▶ Preglede i konsultacije
- ▶ Rotaciju partnera u reviziji i dugu povezanost
- ▶ Program kontrole kvaliteta revizije
- ▶ Eksterne kontrole kvalitete revizije
- ▶ Usklađenost sa zahtjevima regulative

Usvojene profesionalne vrijednosti

Održivi kvalitet revizije

Kvalitet je osnova našeg rada i ključni dio naše odgovornosti u ostvarivanju povjerenja na tržištima kapitala. To se odražava i u programu Održivog kvaliteta revizije (*Sustainable Audit Quality SAQ*) koji predstavlja najviši prioritet revizije.

SAQ uspostavlja snažnu upravljačku strukturu koja omogućava svakoj kompaniji članici da pruži revizije visokog kvaliteta. Program se sprovodi na lokalnom nivou, a koordinira i nadgleda na globalnom nivou. Riječ „održivo“ u imenu programa koristi se da pokaže da ovo nije jednokratna, kratkotrajna inicijativa, već kontinuirani proces unapređenja.

SAQ sadrži šest komponenti: primjer sa vrha, izuzetan talenat, pojednostavljenje i inovacije, revizorska tehnologija i digitalna tehnologija, omogućavanje kvalitetne podrške i odgovornost. Osnova ovih stubova je služenje javnom interesu.

Implementacijom SAQ programa postignut je značajan napredak. EY-evi interni i eksterni nalazi pokazuju poboljšanje na globalnom nivou i veću dosljednost u izvršavanju poslova.

Uključenost mreže lidera zaduženih za kvalitet i fokus na kulturu i ponašanje se ogledaju u rezultatima.

EY je nabavio vodeće tehničke alate koji poboljšavaju kvalitet i vrijednost revizije. Ovi alati uključuju *EY Canvas* - onlajn platformu za reviziju, *EY Helix* platformu za analizu i *EY Atlas* platformu za istraživanje.

EY Canvas olakšava upotrebu *Milestones* svojstva projektnog menadžmenta, što pomaže revizorskim timovima da drže korak sa izvršavanjem revizije i da budu uključeni u proces revizije. *EY Canvas Client Portal*, komponenta *EY Canvas* platforme, dodaje značaj ovoj platformi koja je sigurna i laka za korištenje, a koristi se za prenošenje podataka između angažovanih timova i kompanija kojima se vrši revizija, i efektno nadzire tempo vršenja revizije. Ovaj paket alata bio je od ključne pomoći u upravljanju EY-em prethodne godine. Ključ uspjeha i ono što pravi razliku u radu na daljinu su i dalje odgovarajuća tehnologija i alati kojima raspolažu EY revizorski timovi kako bi efektno saradivali.

Pored toga, *EY Helix* i cijeli paket programskih alata za analizu podataka su ključni za otklanjanje rizika od prevare pri vršenju revizije. Povećavanjem zahtjevane upotrebe ovih alata odlučnije se reaguje na rizike pri reviziji kompanija koje se suočavaju sa ekonomskim poteškoćama, posebno u vrijeme pandemije. Ove godine se vrši šira implementacija ovih alata za analizu podataka.

EY Atlas je platforma koja radi na principu skladištenja podataka na *oblaku* i putem koje se moguće pristupiti i mogu pretraživati računovodstveni i revizorski sadržaji koji obuhvata i eksterne standarde, EY interpretacije i idejno liderstvo.

Trenutne inicijative Održivog kvaliteta revizije se fokusiraju na davanje podrške EY timovima u razumijevanju poslovanja kompanija kojima pružaju usluge revizije. Naša kompanija nastavlja da bude lider u izvršavanju kvalitetnih revizijskih usluga tako što insistira na podacima i tehnologiji i sprovodi unaprijedne procjene rizika pri angažovanju. Pored toga, mreža trenera aktivno pruža podršku angažovanim timovima kako bi se držali rasporeda svojih revizija, blagovremeno povećava uključenost izvršnih lica i, kada je neophodno, pruža pozitivno usmjerenje.

Kvalitet revizije je nešto što svaki član tima mora razumjeti i biti mu posvećen u lokalnoj primjeni. SAQ je važan za sve naše ciljeve i ambicije, a svaki regionalni vođa sprovodi nadzor nad naporima da se ti ciljevi postignu.

One pokazuju da je kvalitet revizije najvažniji faktor u našem odlučivanju i ključna mjera na kojoj se zasniva naša profesionalna reputacija.

Primjer sa vrha

Postavljanje primjera sa vrha je odgovornost rukovodstva EY BiH koji su posvećeni *Izgradnji boljeg poslovnog svijeta (Building a better working world)* kroz svoje ponašanje i aktivnosti. Naši zaposleni shvataju da kvalitet i profesionalna odgovornost počinje sa njima i pored važnosti primjera sa vrha. Naše zajedničke vrijednosti koje inspirišu naše zaposlene i koje ih vode na pravi put kao i naša predanost kvalitetu, su ugrađene u ono što mi predstavljamo i u sve što radimo.

Naš pristup poslovnoj etici i integritetu je utkan u naš Globalni kodeks ponašanja kao i u našu kulturu konsultacije, programe treninga kao i u interne komunikacije. Više rukovodstvo redovno naglašava značaj obavljanja kvalitetnog posla i usaglašenosti sa profesionalnim standardima i EY politikom kroz komunikaciju i davanjem ličnog primjera. Također, kompanije članice EY ocjenjuju kvalitet pruženih profesionalnih usluga, kao glavnog pokazatelja u ocjenjivanju rada i nagrađivanju zaposlenih.

Naša kultura snažno podržava saradnju i pridaje veliki značaj konsultacijama prilikom rješavanja složenih računovodstvenih i revizijskih pitanja, kao i pitanja finansijskog izvještavanja, regulative i nezavisnosti. Smatramo da je važno da revizorski timovi tačno prate savjete konsultacija i naglašavamo to kada je potrebno.

Naš stav je da nijedan klijent nije važniji od naše profesionalne reputacije - reputacije EY BiH i reputacije svakog našeg zaposlenog.

Globalni kodeks ponašanja

Promovišemo kulturu integriteta kod svih EY profesionalaca. Globalni kodeks ponašanja pruža jasan skup standarda i pravila ponašanja koji usmjerava naše akcije i način poslovanja. Globalni kodeks ponašanja je organizovan u pet kategorija:

- ▶ Rad sa kolegama
- ▶ Rad sa klijentima i ostalima
- ▶ Postupanje sa profesionalnim integritetom
- ▶ Održavanje naše objektivnosti i nezavisnosti
- ▶ Zaštita podataka, informacija i intelektualnog kapitala

Primjenom naših procedura za praćenje usklađenosti sa globalnim kodeksom ponašanja i putem učestalog komuniciranja, nastojimo stvoriti okruženje koje podstiče sve zaposlene na odgovoran rad, uključujući i izvještavanje nedoličnog ponašanja bez straha.

Prava uzbunjivača

EY Ethics Hotline, omogućava našim ljudima u EY-u, klijentima i drugima izvan organizacije, da na različite načine anonimno prijave aktivnosti koje mogu uključivati neetično i nedolično ponašanje, a koje može dovesti do kršenja profesionalnih standarda. Sa EY Ethics Hotline, na globalnom nivou, upravlja vanjska organizacija koja pruža povjerljivo i, po želji, anonimno prijavljivanje putem telefonske linije.

Nakon što EY Ethics Hotline registruje prijavu (preko telefona ili preko interneta), istoj se odmah pridaje pažnja. U zavisnosti od sadržaja prijave, odgovarajuće osobe iz odjeljenja za upravljanje rizicima, ljudskih resursa, pravnih ili drugih funkcija su uključene u rješavanje prijave. Procedura je identična i u slučaju pitanja prijavljenih izvan EY Ethics Hotline.

Raznolikost i inkluzivnost

Kompanija EY je dugi niz godina posvećena idejama raznolikosti i inkluzivnosti. Ova posvećenost formiranju raznolikih i inkluzivnih timova koji postižu visoke rezultate je posebno bitna u odjeljenju revizije, gdje raznovrsne perspektive pospješuju profesionalnu skeptičnost i kritičko razmišljanje. Veća raznolikost i inkluzivnost vode boljim odlukama, stimulišu inovativnost i doprinose hitrosti u organizaciji.

EY već decenijama radi na raznolikosti i inkluzivnosti. Iako je već postignut značajan napredak, EY se pod utjecajem NextWave strategije i ambicije posvetio ubrzanju napretka po pitanjima raznolikosti i inkluzivnosti u cijeloj organizaciji. Globalno izvršno tijelo se potpisivanjem Izjave o raznolikosti i inkluziji Globalnog izvršnog tijela (*Global Executive Diversity & Inclusion Statement*) na vidljiv način potrudilo da ljudi u EY-u i tržište ubrzaju projekat raznolikosti i inkluzivnosti. Pored toga što potvrđuje da su raznolikost i inkluzivnost ključne u biznisu, ovim postupkom se postiže to da kompanije članice EY-a brinu o napretku koji počinje od vrha.

Posljednjih godina se posebno fokusiramo na promovisanje rodne raznolikosti. 2021. godine, 36,8% novih partnera u reviziji na globalnom nivou su bile žene. Izgrađena je jaka mreža ženskog rukovodstva, što podržava i činjenica da su od svih zaposlenih na globalnom nivou u 2020. godini, 52,4% bile žene.

Inkluzivne organizacije značajno povećavaju moć različitosti. Zaposlenima je potrebno da znaju da rade za organizaciju koja ih ne cijeni samo kao individue, već i vidi njihove razlike kao vrline i cijeni način na koji i one doprinose njihovom poslu. Njegovanje osjećanja pripadnosti ključno je kako bi EY privukao najtalentovanije pojedince i pomaže našim profesionalcima da ostanu motivirani i angažirani

U usmenoj anketi zaposlenih u novembru 2020. godine, 82% ispitanih revizora je izjavilo da ih EY priprema za efikasan rad sa kolegama i klijentima iz

raznih zemalja i kultura, a 86% njih se složilo da ljudi s kojima rade čine da se osjećaju kao da su dio tima.

Rukovodioci širom EY-a smatraju da su raznolikost i inkluzivnost prioriteti, i one predstavljaju glavne parametre u radu HR-a.

Sa ciljem da se omogući veća odgovornost širom EY organizacije, program za praćenje raznolikosti i inkluzivnosti na globalnom nivou (*Global D&I Tracker*) omogućava praćenje napretka u odnosu na dosljedne parametre raznolikosti i inkluzivnosti, kao i izvještavanja širom organizacije. Kompanija EY je također kreirala Globalnu radnu grupu za društvenu jednakost (*Global Social Equity Task Force - GSET*) čiji je zadatak da kreira objedinjen plan mjera koje će se boriti protiv nejednakosti i diskriminacije, uključujući rasizam. Ova radna grupa uključuje rukovodioce iz EY-a, sa različitim prethodnim iskustvima i pogledima, koji proizlaze iz činjenice da oni potječu iz različitih dijelova svijeta, iz njihovih poslovnih djelatnosti i funkcija koje obavljaju.

Naše vrijednosti: ko smo mi

1 Pojedinci koji pokazuju integritet, poštovanje i neguju timski rad	2 Pojedinci koji su energični, puni entuzijazma i spremni da vode	3 Pojedinci koji grade veze čineći prave stvari
---	--	--

Interni sistem kontrole kvaliteta

Struktura

Ugled EY u BiH zasnovan je na pružanju usluga revizije koje su izvršene profesionalno u duhu nezavisnosti, objektivnosti i etičnosti. EY nastavlja da investira u promovisanje objektivnosti, nezavisnosti i profesionalnog skepticizma. Ovo su fundamentalni atributi revizije visokog kvaliteta.

Uloga EY BiH kao revizora je da pruži uvjeravanje da su finansijski izvještaji revizorskih klijenata objektivno i istinito prikazani. Mi okupljamo kvalitetne timove koji pružaju usluge našim klijentima, polazeći od našeg iskustva i ekspertize o industrijama i uslugama. Kontinuirano težimo da unaprijedimo kvalitet i proces rukovođenja rizikom kako bi kvalitet usluge koji pružamo našim klijentima ostao na visokom nivou.

U današnjem okruženju koje karakteriše kontinuirana globalizacija i brz protok kapitala, kvalitet naših revizorskih usluge veoma značajan. Kao dio naše NextWave strategije, posvećeni smo kontinuiranom i intenzivnom investiranju u razvoj i održavanje revizorske metodologije, alata i drugih resursa koji su neophodni da bi se pružila usluga revizije visokog kvaliteta.

Dok tržište i akcionari zahtijevaju visok kvalitet usluge, zahtijeva se i povećanje efektivnosti i efikasnosti pružanja usluga revizije. EY kontinuirano nastavlja da istražuje načine na koje će da poboljša efektivnost i efikasnost revizorske metodologije i procesa uz očuvanje kvaliteta revizije.

Radimo na tome da razumijemo gdje kvalitet naših usluga možda nije u potpunosti usaglašen sa našim očekivanjima, kao i očekivanjima akcionara, uključujući i zahtjeve regulatornih tijela u Federaciji BiH i RS-u. Težimo da iz naših iskustava iz internih i eksternih kontrola identifikujemo razloge za odstupanja u kvalitetu kako bismo kontinuirano unapređivali kvalitet usluga revizije.

Efektivnost sistema kontrole kvaliteta

EY je osmislio i implementirao sveobuhvatan skup globalnih politika i praksi kontrole kvaliteta, koji je detaljnije opisan u nastavku ovog izvještaja. Ove politike i prakse zadovoljavaju zahtjeve Međunarodnih standarda upravljanja kvalitetom izdatih od strane Odbora za međunarodne revizijske standarde (IAASB). EY BiH je usvojio ove globalne politike i procedure, te ih je dopunio specifičnostima koje zahtijeva zakonska i profesionalna regulativa u Federaciji BiH i RS-u, kako bi zadovoljio specifične poslovne i regulatorne zahtjeve.

Također, mi sprovodimo globalni EY program kontrole kvaliteta revizije (AQR) kojim se na godišnjem nivou ocjenjuje da li je sistem kontrole kvaliteta efektivno funkcionisao, a u cilju obezbjeđenja razumnog uvjeravanja da EY u BiH i njegovi zaposleni ispunjavaju primjenjive profesionalne i EY standarde, kao i standarde koji se zahtijevaju od strane regulatora.

Rezultati programa kontrole kvaliteta revizije (AQR) kao i rezultati eksternih kontrola se ocjenjuju i komuniciraju u EY BiH kako bi obezbijedili osnovu za stalno unapređenje kvalitete revizije, a u skladu s najvišim standardima profesije.

Globalno izvršno tijelo je odgovorno za koordinisanje implementacije programa poboljšanja kvaliteta. Shodno tome, ovo tijelo vrši pregled rezultata našeg internog AQR programa kao i nalaza eksternih regulatora kao i svih ključnih akcija usmjerenih na oblasti koje treba unaprijediti.

Najnoviji rezultati ovakve provjere uključujući i povratnu informaciju nezavisnih eksternih regulatora u EY BiH omogućili su nam da zaključimo da su naši sistemi internih kontrola osmišljeni na adekvatan način kao i da efektivno funkcionišu.

Indikatori kvaliteta revizije

Kvalitet revizije ne definišu profesionalni standardi, i zainteresovane strane mogu imati različita viđenja toga kako kvalitet treba izmjeriti. Iako nijedan parametar ili set parametara o kojima se može

izvještavati ne možemo posmatrati kao isključivi indikator kvaliteta revizije, određeni set parametara nam može ukazati na kvalitet revizije.

Rukovodioci odjeljenja uvjeravanja koriste kombinaciju parametara i indikatora kvaliteta revizije da nagledaju sprovođenje strategije i vizije EY-a na lokalnom nivou. Ovi parametri i indikatori obuhvataju eksternu i internu provjeru rezultata, dostignuća *Milestones* programa, anketiranje ljudi i stope zadržavanja.

Prikazi indikatora kvaliteta revizije daju informacije rukovodiocima o tome da li određeni potezi imaju odgovarajući efekat, na vrijeme upozoravaju ukoliko je potrebna intervencija i potpomažu efikasnost sistema upravljanja kvalitetom u EY-u.

Unapređenje kontrolnog okvira - Međunarodni standard upravljanja kvalitetom (ISQM 1)

U septembru 2020. godine, Odbora za međunarodne revizijske standarde (IAASB) odobrio je standard upravljanja kvalitetom koji sadrži značajne promjene u načinu na koji profesionalne računovodstvene kompanije upravljaju kvalitetom. Međunarodni standard upravljanja kvalitetom 1 (ISQM 1) zamijenio je trenutni Međunarodni standard kontrole kvaliteta 1 (ISQC 1) i zahtijevaće proaktivni pristup zasnovan na riziku prilikom upravljanja kvalitetom na nivou kompanije.

ISQM 1 od kompanija zahtijeva da osmisle, primjene, nadgledaju i procijene cjelokupan sistem upravljanja kvalitetom (SQM) koji u razumnoj mjeri pruža uvjerenje da kompanija ispunjava propisane ciljeve kvaliteta.

Standard uključuje jasnije zahtjeve za upravljanje, rukovodstvo i kulturu profesionalnih računovodstvenih kompanija i uvodi proces procjene rizika koji će firme primjenjivati da procijene rizike prilikom ostvarivanja ciljeva kvaliteta i da na odgovarajući način odgovore na te rizike. Ovaj standard također zahtijeva pomno praćenje standarda upravljanja kvalitetom (SQM) kako bi se utvrdili nedostaci koji treba ispraviti i postavio osnov za evaluaciju opšte efikasnosti standarda upravljanja kvalitetom (SQM).

Naš pristup zahtijeva da osmislimo standard upravljanja kvalitetom koji će se dosljedno primjenjivati u cijeloj mreži kompanija članica, a s ciljem da se promoviše dosljedan kvalitet angažmana i efikasno poslovanje. Ovo je posebno važno u svjetskoj ekonomiji gdje se mnoge revizije vrše na međunarodnom nivou i uključuju druge kompanije članice EY-a.

Ovaj standard zahtijeva od kompanija da naprave nacrt Sistema upravljanja kvalitetom i implementiraju ga do decembra 2022. godine. EY BiH je započela rad na primjeni novog standarda pored EY programa transformacije sistema upravljanja kvalitetom.

Naši početni koraci su:

- ▶ Identifikacija pozicija i odjeljenja koji pružaju podršku ili su angažovani u okvirima koje pokriva *ISQM 1*
- ▶ Uspostavljanje strukture upravljanja programom koju čine predstavnici različitih funkcija i odjeljenja kako bi se upravljalo osmišljavanjem i implementacijom sistema upravljanja kvalitetom koji je u skladu sa *ISQM 1*
- ▶ Identifikovanje i procjena rizika kvaliteta i dokumentovanje odgovora u skladu sa razvijenim pristupom mreže
- ▶ Identifikovanje resursa i zahtjeva u mreži i njihovo implementiranje ili upotreba u našem sistemu upravljanja kvalitetom
- ▶ Identifikovanje i ispitivanje poboljšanja postojećeg okvira kontrole kako bi bili u skladu sa novim standardom

Vjerujemo da će implementiranje zahtjeva u okviru *ISQM 1* pomoći u poboljšanju kvaliteta u kompaniji i na nivou angažmana, jer je efikasan sistem upravljanja kvalitetom temelj za postizanje dosljednog kvaliteta angažmana.

Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje

Globalna politika prihvatanja klijenata i angažmana

Globalna EY politika prihvatanja novog klijenta i nastavka pružanja usluga postojećem klijentu definiše principe kako bismo odredili da li prihvatimo novog klijenta i/ili novi angažman, odnosno da li nastavljamo saradnju sa već postojećim klijentom. Ovi principi su fundamentalni za održavanje kvaliteta, upravljanje rizikom, zaštitu naših zaposlenih i ispunjenje zahtjeva regulatornih tijela. Ciljevi ove politike su:

- ▶ Uspostavljanje rigoroznog procesa za ocjenu rizika i donošenje odluke o prihvatanju novog klijenta i angažmana, odnosno nastavka saradnje sa postojećim klijentom
- ▶ Ispunjavanje zahtjeva nezavisnosti
- ▶ Identifikovanje i eliminisanje konflikta (sukoba) interesa
- ▶ Identifikovanje i neprihvatanje klijenata ili angažmana koji nose visok rizik
- ▶ Konsultacije sa EY profesionalcima i stručnjacima kako bi se identifikovale dodatne procedure rukovođenja rizikom za specifične visokorizične oblasti i
- ▶ Usaglašenost sa zakonskom regulativom kao i zahtjevima struke

Takve mjere zaštite mogu uključivati pribavljanje saglasnosti klijenta da djeluje za drugu stranu gdje može postojati sukob interesa, uspostavljanje odvojenih angažovanih timova koji bi radili za dvije ili više strana, implementaciju odgovarajućih praksi

separacije između angažovanih timova ili odbijanje angažmana kako bi se izbjegao identifikovan sukob.

EY Globalna politika sukoba interesa i povezane smjernice, uzimaju u obzir rastuću kompleksnost naših angažmana i odnosa sa klijentima, kao i potrebu za blagovremenošću i preciznošću reagovanja na zahtjeve klijenta, bili su jedan od predmeta ažuriranja. Pored toga politike i smjernice usklađene su sa standardima koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde etike za računovođe (*IESBA*).

▶ Primjena politike u praksi

EY Proces za prihvatanje klijenata i angažmana (*Process for Acceptance of Clients and Engagements PACE*) je sistem za efikasnu koordinaciju prihvatanja klijenata i nastavka saradnje u skladu sa globalnim politikama kompanija članica. *PACE* vodi korisnika korak-po-korak kroz zahtjeve za prihvatanje klijenta i nastavak saradnje, te ga povezuje sa resursima i informacijama potrebnim za procjenu poslovnih prilika i povezanih rizika.

Postupak prihvatanja novog klijenta sadrži pažljivo razmatranje rizika povezanih sa potencijalnim klijentom i nekoliko procedura *due diligence*-a. Prije nego što prihvatimo, novog klijenta ili novi angažman, moramo da odredimo da li imamo dovoljno resursa da pružimo kvalitetne usluge, naročito u oblastima sa kompleksnim pitanjima, a potom da razmotrimo da li su usluge koje klijent traži od nas primjerene. Postupak odobrenja je rigorozan, a ni jedno novo revizorsko angažovanje ne može se prihvatiti bez odobrenja našeg Direktora Profesionalne Prakse (*PPD*).

Tokom godišnjeg postupka potvrđivanja nastavka saradnje sa klijentom, razmatramo pružene usluge i mogućnost nastavka pružanja kvalitetne usluge i potvrđujemo da li klijent dijeli predanost EY BiH kvalitetnim i transparentnim finansijskim izvještajima. Pored toga partner nadležan za reviziju zajedno sa rukovodiocem odjeljenja revizije, na godišnjem nivou razmatra odnos sa klijentom kako bi se utvrdilo da li je nastavak saradnje primjeren.

Kao rezultat ovog razmatranja, neke se revizije utvrđuju kao kompleksne i time podliježu dodatnoj kontroli - nadzoru tokom procesa revizije, dok se sa nekim revizorskim klijentima saradnja prekida. Kao i kod postupka prihvatanja novog klijenta, naš regionalni Direktor Profesionalne Prakse (*PPD*) je uključen u postupak odlučivanja o nastavku saradnje sa klijentom.

Odluka o prihvatanju i odluka o produžetku saradnje sa klijentom se donosi uzimajući u obzir procjenu koju vrši angažovani tim, a u kojoj se razmatraju faktori rizika u više kategorija: stav menadžmenta, unutrašnja kontrola i povezane strane.

Vršenje revizije

EY kontinuirano ulaže u poboljšanje revizorske metodologije i alata, sa ciljem da pruži najviši nivo kvaliteta revizorskih usluga. Ova ulaganja su u skladu sa ciljevima EY-a da održi posvećenost izgradnji povjerenja u tržišta kapitala i ekonomije širom svijeta.

Rad u virtuelnom svijetu

U poslovnom okruženju koje sve više postaje virtuelno, treba uzeti u obzir dvije stvari prilikom vršenja revizije visokog kvaliteta. U prvoj kategoriji je način na koji kompanije članice EY-a posluju, kako njihovi zaposleni mogu efikasno da obavljaju rad od kuće, i kako to može utjecati na njihove rizike. Druga kategorija pokriva pitanje toga kako biznisi evoluiraju kako bi se prilagodili radu u virtuelnom svijetu - gdje se poslovi obavljaju onlajn, preko granica, bez potrebe za fizičkim interakcijama.

EY BiH je svjesna kakve rizike virtuelni svijet može predstavljati za način na koji ljudi rade. Oni uključuju brigu o mentalnom zdravlju i dobrobiti zaposlenih, kao i njihovu potrebu da se uspostavi balans između poslovnog i privatnog života. Ipak, shvatamo da se i klijenti s kojima EY BiH posluje suočavaju sa sličnim problemima. Veliki promet zaposlenih, i poslovne prakse u razvoju, mogu stvoriti dodatne rizike, koji zauzvrat zahtijevaju dalji razvoj planiranja i praksi u reviziji.

Revizorska metodologija

Globalna Revizorska Metodologija (EY GAM) pruža globalni okvir za obavljanje visoko kvalitetnih usluga revizija putem dosljedne primjene procesa, procjena i revizorskih procedura u svim revizorskim angažmanima. Osnova EY GAM-a je procjena (i ponovno razmatranje i izmjena, ako je potrebno tokom revizije) rizika, te utvrđivanje vrste, vremena i obima revizorskih procedura na osnovu procjene rizika. U okviru EY GAM-a, poseban naglasak je na profesionalnom skepticizmu tokom sprovođenja revizije. EY GAM je zasnovan na Međunarodnim revizijskim standardima (ISA) i dopunjen je u BiH da bude u skladu sa domaćim zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Koristeći onlajn alatku, EY Atlas, revizor EY-a koristi verziju EY GAM-a koja je organizovana po temama i dizajnirana da fokusira našu revizorsku strategiju na rizike finansijskih izvještaja kao i na osmišljavanje i sprovođenje odgovarajuće strategije koja će odgovoriti na te rizike. EY GAM čine dva osnovna dijela: metodološki zahtjevi i pomoćni obrasci i primjeri. Metodološki zahtjevi oslikavaju tipičan tok obavljanja procesa revizije. Obrasci i primjeri obuhvataju ilustracije iz prakse i pomažu u obavljanju i dokumentovanju revizorskih procedura.

EY GAM može biti prilagođen da prikaže relevantne zahtjeve i smjernice, u zavisnosti od tipa entiteta kome se vrši revizija. Na primjer, postoje profili za javne entitete i za one koje se smatraju nekompleksnim entitetima.

Globalna revizorska metodologija je izmijenjena novim pristupom koji stavlja podatke u glavni fokus revizije. Ova metodologija, poznata pod imenom Digitalna globalna revizorska metodologija, olakšava analizu svih podataka jedne organizacije kako bi se stvorila bolja slika o poslovanju, omogućavajući pristup kvalitetnijoj reviziji koja na prvo mjesto stavlja analizu podataka.

Digitalni GAM poboljšava, a često i zamjenjuje tradicionalni pristup reviziji novim tehnikama zasnovanim na rizicima i potpomognutim tehnologijom. Te tehnike uproštavaju i usmjeravaju fokus revizora na relevantne rizike. Zauzvrat, EY revizori imaju mogućnost analiziranja svih podataka jedne organizacije iz više perspektiva, i tako grade dokazni materijal i pružaju dublji uvid u operativno okruženje.

Ostala unapređenja su izvršena u oblasti revizorskih pitanja i problema, implementacije i rezultata internih i eksternih ispitivanja. EY GAM je skoro unaprijeđen sa ciljem boljeg, holističkog pristupa, prepoznavanju, procjenjivanju i odgovoru na rizike od prevare. Ovaj pristup uključuje korištenje trougla prevare kroz koji se sagledavaju informacije dobivene iz procedura procjene rizika. EY GAM također ističe značaj evaluacije rezultata naših revizorskih procedura u kontekstu odgovora na rizik od materijalnih greški u finansijskim izvještajima, kao posljedica prevare.

Pored toga, pratimo trenutna i nova dešavanja i objavljujemo blagovremena obavještenja o planiranju i izvršenju revizije koja naglašavaju područja koja su zapažena tokom inspekcija kao i druge ključne teme od interesa za našeg lokalnog regulatora (ili regulatore) revizije i Međunarodni forum nezavisnih regulatora revizije (IFIAR). S obzirom na uticaj koji COVID-19 ima na globalnu ekonomiju, kontinuirano obnavljamo uputstva za rješavanje računovodstvenih pitanja i pitanja finansijskog izvještavanja sa kojima se suočavaju društva kojima kompanije članice EY pružaju reviziju, kao i revizorska razmatranja prilikom obavljanja revizija u trenutnom okruženju.

Tehnologija

Brojni tehnološki alati se koriste od strane revizorskog tima, kako bi se sprovele i dokumentovale revizorske procedure u skladu sa EY GAM.

EY Canvas, naša globalna revizorska platforma, u središtu je revizije i omogućava nam obavljanje visoko kvalitetne revizije. EY Canvas je izrađen korištenjem najsavremenije tehnologije kada su u pitanju web aplikacije. To nam omogućava poboljšanu bezbjednost podataka i omogućava lakše razvijanje našeg softvera sa ciljem da se odgovori na promjene u računovodstvenoj profesiji i regulatornom okruženju.

Kroz profilna pitanja, revizorski angažmani u EY Canvasu su automatski ažurirani svim relevantnim informacijama koje se odnose na zahtjeve naših klijenata i industrije u kojoj oni posluju. Time je omogućeno da naši revizorski planovi budu prilagođeni i vremenski ažurirani i povezani sa našim revizorskim smjernicama, profesionalnim standardima i obrascima. Napravljen je sa interfejsom koji omogućava korisniku da sagleda rizike kao i odgovore na te rizike kao i procedure obavljene u ključnim oblastima. EY Canvas ujedno omogućava povezivanje između naših grupnih revizorskih timova omogućavajući im lakšu komunikaciju rizika i instrukcija, tako da primarni revizorski tim ima kontrolu nad planiranjem i monitoringom grupnih revizija.

EY Canvas uključuje EY Canvas portal za klijente (EY Canvas Client Portal), kako bi pomogao timovima u komunikaciji sa klijentima i usmjeravanju zahtjeva njihovih klijenata. Također, mobilne aplikacije, integrisane su u EY Canvas kako bi pomogle našim ljudima tokom sprovođenja revizije, na primjer, u nadgledanju statusa revizije, čuvanju revizorskih dokaza na bezbjednom mjestu i sprovođenju popisa.

EY Atlas je globalna tehnološka platforma koja omogućava našim revizorima da pristupe najnovijim računovodstvenim i revizorskim standardima, uključujući eksterne standarde, EY interpretacije i idejno liderstvo.

Revizorski timovi koriste druge aplikacije, analize, podataka, forme i obrasce tokom različitih faza revizije, kao pomoć u izvršavanju procedura, izvođenju i dokumentovanju zaključaka, i sprovođenju analiza. Ovo uključuje EY Smart Automation, zbirku aplikacija koje se razvijaju globalno preko EY Canvasa kako bi digitalno omogućili EY stručnjacima za reviziju u izvršavanju revizijskih postupaka i procesa.

Alati za analizu podataka i EY digitalna revizija

U EY-u, analiza podataka je centralna u našoj reviziji. Naša upotreba podataka i analiza se ne tiče dodatnih procedura ili vizualizacija. Radi se o preuzimanju velikih populacija kompanijskih podataka, i

primjenjivanja naše globalno konsistentne tehnologije (EY Helix) i metodologije (EY GAM) za reviziju tih podataka.

EY Helix je naš paket alata za analizu podataka, koji se koristi u reviziji. Analitičke procedure transformišu reviziju tako jer mogu da obuhvate veći obim podataka koji su bitni za reviziju, da identifikuju naizgled neprimjetne obrasce i trendove, i pomažu nam da usmjerimo reviziju. One nam također omogućavaju da dobijemo bolju perspektivu, dublji uvid i razumijevanje transakcija i oblasti rizika.

Kompanije članice EY-a primjenjuju alate za analizu podataka kako bi analizirale poslovne operativne cikluse društava kojima pružamo reviziju, uz podršku revizorskih programa koji se zasnivaju na korištenju analitičkih alata koji pomažu primjenu ovih alata za analizu podataka.

Koristeći EY Helix paket i naše analitičke procedure, naši timovi mogu unaprijediti proces procjene rizika revizije, omogućavajući reviziju više rizičnih transakcija. Također, pomažu našim ljudima da postavljaju bolja pitanja o revizorskim nalazima i procjeni ishoda.

Formiranje revizorskih timova

Raspoređivanje zaposlenih u revizorske timove se također vrši na osnovu uputstava našeg rukovodstva. Faktori koji se uzimaju u obzir prilikom formiranja revizorskih timova uključuju: veličina i kompleksnost angažmana, specijalizovana znanja i vještine iz relevantne industrije, vrijeme obavljanja revizije, kontinuirana edukacija kao i prilika da se stekne iskustvo tokom rada na terenu. Kod kompleksnijih angažmana razmatra se potreba i za dodatnim ili posebnim vještinama kako bi se poboljšao ili dopunio revizorski tim.

U mnogim slučajevima, interni stručnjaci (eksperti) dodjeljuju se kao dio revizorskog tima kako bi pomogli u obavljanju revizorskih postupaka i u pribavljanju odgovarajuće revizorske dokumentacije. Ti stručnjaci se koriste u situacijama kada su potrebne specifične vještine ili znanja iz određenih oblasti, kao što su porezi, forenzika, informacioni sistemi, procjene imovine i aktuarske procjene.

Kada su ispunjeni određeni uslovi, politika EY-a u BiH zahtijeva odobrenje angažovanja pojedinaca na određenim revizorskim pozicijama od strane našeg rukovodstva i Regionalnog direktora Profesionalne Prakse (PPD). Ova praksa se sprovodi kako bi profesionalci koji vode revizije javnih društava i ostalih društava od javnog interesa posjedovali odgovarajuće sposobnosti (npr. znanje, vještine i mogućnosti) da ispune njihove odgovornosti prema odnosnom revizorskom angažmanu, i da bi bili u saglasnosti da pravilima rotacije revizora.

Prevare

Dio napora koji ulažemo u usavršavanje leži u shvatanju potrebe da se unaprijedi način na koji vršimo reviziju, kako bi se spriječile prevare. Na globalnom nivou, EY se trudi da bude predvodnik u profesiji koji će odgovoriti na pitanja zainteresovanih strana o ulozi revizora u identifikovanju prevare.

Kompanije nikada nisu imale više podataka nego danas, što pruža nove prilike za detekciju materijalnih prevara istraživanjem podataka, analizom i interpretacijom. U idealnom slučaju, ovu ulogu vrše revizori. Oni se sve češće služe analizom podataka za identifikaciju neuobičajenih transakcija i obrazaca vršenja transakcija koji mogu ukazivati na materijalnu prevaru.

Ipak, tehnologija nije univerzalno rješenje, i profesionalno rasuđivanje također igra bitnu ulogu. Svi uključeni - uprava, odbori, revizori i regulatori - imaju odgovornost da u korporativnu kulturu i ponašanje uvedu podršku za detekciju prevare. EY je preuzeo dodatne korake u podršci ovog bitnog dijela revizije, a oni uključuju:

- ▶ Obaveznu upotrebu alata za analizu podataka za testiranje prevara prilikom revizije svih navedenih entiteta na globalnom nivou
- ▶ Korištenje dodatnih internih i eksternih podataka i informacija kako bismo dobili što jasnije odgovore na indikatore spoljnih rizika, poput *short selling*-a i uzbunjivanja
- ▶ Korištenje elektronskih potvrda za revizorske dokaze kad god je to moguće
- ▶ Formiranje odgovarajućeg okvira za procjenu rizika od prevare zajedno sa revizorskim komitetima i rukovodiocima
- ▶ Obavezan godišnji trening za sve profesionalce u odjeljenju revizije o prevarama koji uključuje iskustva EY profesionalaca po pitanju forenzike
- ▶ Obavezno korištenje usluga stručnjaka za forenziku u reviziji

Izveštavanje o ekološkim, društvenim i upravljačkim (ESG) faktorima

Kompanije članice EY-a pružaju širok spektar usluga uvjeravanja po pitanju ekoloških, društvenih i upravljačkih faktora. EY Metodologija za uvjeravanje u oblasti održivosti (*Sustainability Assurance Methodology - EY SAM*) predstavlja globalni okvir za dosljedan pristup svim angažmanima Uvjeravanja po pitanju ESG i informacija o održivosti. EY SAM omogućava visok kvalitet usluga uvjeravanja na svim angažmanima bez obzira na nivo uvjeravanja koji se zahtjeva. Ovo se postiže dosljednim korištenjem misaonih procesa, rasuđivanja i procedura. EY SAM se također prilagođava prirodni izvještavanja o ekološkim, društvenim i upravljačkim faktorima, kao i kriterijima koje je primjenio klijent prilikom pisanja tog izvještaja.

Ova metodologija ističe potrebu da se primjenjuje određeni nivo profesionalnog skepticizma prilikom izvršavanja procedura, uključujući kriterije i izvještavanje o ekološkim, društvenim i upravljačkim faktorima koji se mijenjaju. EY SAM se bazira na Međunarodnim revizijskim standardima (*International Standards on Assurance Engagements*), a u EY BiH je dopunjen tako da podliježe lokalnim standardima uvjeravanja i regulatornim i statutarnim zahtjevima.

Kao dio pružanja usluga uvjeravanja visokog kvaliteta, u oblasti izvještavanja o ekološkim, društvenim i upravljačkim faktorima, EY organizuje treninge i programe nadziranja, i oformio je vodiče i procese koje koriste zaposleni u kompanijama članicama da bi izvršili usluge dosljedno i efektno. Također su oformljeni vodiči za revizorske timove za procjenu utjecaja klimatskih rizika na finansijsko izvještavanje po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (*International Financial Reporting Standards (IFRS)*) ili ostalim okvirima finansijskog izvještavanja. Direktori profesionalne prakse na globalnom nivou, nivou oblasti i regiona, zaposleni na pozicijama kontrole kvaliteta u EY-u (*EY quality functions*) i zaduženi za Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (*IFRS*), a i ostali profesionalci koji rade sa timovima u svakoj kompaniji članici, posjeduju znanje o ljudima u EY-u, klijentima i procesima, i uvijek su dostupni da pruže podršku timovima angažovanim na uvjeravanju.

EY daje podatke velikom broju državnih i privatnih inicijativa da bi se popravio kvalitet, uporedivost i dosljednost izvještavanja o ekološkim, društvenim i upravljačkim faktorima, uključujući klimatske rizike. Ove aktivnosti se sprovode na globalnom, regionalnom i nacionalnom nivou. Na primjer, izrađuju se nacrti parametara za ekološke, društvene i upravljačke faktore (ESG) i nacrti prijedloga izvještavanja o ekološkim, društvenim i upravljačkim faktorima za Projekat podrške inkluzivnom kapitalizmu (*Embankment Project on Inclusive Capitalism - EPIC*) i za Međunarodno poslovno vijeće (*International Business Council - WEF-IBC*) Svjetskog ekonomskog foruma. EY se također stara da pristup resursima dobiju svi koji postavljaju standarde u oblasti izvještavanja o održivosti.

Pregledi i konsultacije

Pregled rada revizora

EY politike opisuju zahtjeve za blagovremenim učestvovanjem rukovodstva na revizorskim angažmanima, kao i različite nivoe pregleda obavljenog rada na reviziji. Članovi revizorskog tima obavljaju detaljan pregled revizorske dokumentacije, dok partner na angažmanu obavlja drugi nivo pregleda. U slučajevima kada je svrsishodno, i na osnovu rizika, predstavnici iz poreskog odjeljenja (poreski eksperti) vrše pregled dokumentacije koja se odnosi na značajne poreze i drugu povezanu poresku dokumentaciju. Za društva od javnog interesa i određena ostala društva (tj. društva koja su procijenjena kao visokorizični angažmani) pored angažovanog partnera u pregled je uključen i nezavisan partner (a što je detaljnije opisano u nastavku) koji je zadužen za pregled kvaliteta na angažmanu, kao i pregled najznačajnijih pitanja u vezi sa računovodstvom, finansijskim izvještavanjem i našim revizorskim mišljenjem.

Priroda, vrijeme i obim pregleda radnih papira zavise od mnogo faktora, uključujući:

- ▶ Rizik, značajnost, subjektivnost i kompleksnost pitanja
- ▶ Sposobnost i iskustvo revizorskog tima u pripremi revizorske dokumentacije
- ▶ Nivo direktnog učešća lica zaduženog za pregled u radu
- ▶ Obim korištenja konsultacija

Također ove politike opisuju uloge i odgovornosti svakog pojedinačnog člana tima u upravljanju, usmjeravanju i nadgledanju revizije kao i zahtjeve za dokumentovanje njihovog rada i zaključaka.

Zahtjevi za konsultacije

Naše politike konsultacije, su zasnovane na kulturi saradnje, pri čemu se naši profesionalci ohrabruju da dijele svoja viđenja o kompleksnim računovodstvenim i revizorskim pitanjima kao i kompleksnim pitanjima vezanim za izvještavanje. Kako je okruženje u kojem rade kompanije članice EY postalo složenije i globalno povezano, kultura konsultacija u EY je postala je još važnija kako bi pomogla kompanijama članicama da blagovremeno dođu do odgovarajućih zaključaka za kompanije kojima vrše reviziju. Zahtjevi za konsultacije kao i povezane politike su osmišljene sa ciljem da revizorski tim donese odgovarajuće zaključke.

Kultura konsultacija u EY-ju omogućava angažovanim timovima da pružaju besprijekorne i dosljedne usluge visokog kvaliteta koje zadovoljavaju potrebe klijenata revizije, njihovih organa upravljanja i svih zainteresovanih strana.

Za kompleksna i osjetljiva pitanja EY podstiče i zahtjeva konsultovanje sa resursima koji nisu direktno povezani sa revizorskim timom, sa EY stručnjacima koji posjeduju više iskustva i specijalizovano znanje, a pogotovo sa EY timovima koji se bave pitanjima profesionalne prakse i nezavisnosti. U interesu objektivnosti i profesionalnog skepticizma naša politika zahtijeva od članova profesionalne prakse i nezavisnosti i određenih drugih, da se povuku iz procesa konsultacija ako trenutno rade, ili su u određenom vremenskom razdoblju radili, sa klijentom na kojeg se odnosna konsultacija odnosi. U ovoj situaciji, drugi zaposleni bi bili angažovani.

Naša politika također definiše i zahtjeve za dokumentovanjem svih konsultacija, uključujući i zahtjeve za pismenim potvrdama od osobe ili osoba koje su konsultovane, u cilju pokazivanja njihovog razumijevanja pitanja i njegovog rješavanja.

Pregled kvaliteta pri angažmanu

EY politika pregleda kvaliteta pri angažovanju bavi se angažmanima revizije i uvjeravanja. Pregled kvaliteta na angažmanu od strane nezavisnog partnera, a u skladu sa zahtjevima profesionalnih standarda je obavezan za revizije javnih društava, određenih društava od javnog interesa kao i za angažmane visokog rizika. Nezavisni partneri koji vrše pregled kvaliteta na angažmanima su stručnjaci sa značajnim iskustvom. Oni su nezavisni od revizorskog tima i daju objektivnu ocjenu značajnih procjena revizorskog tima i zaključaka donijetih u formulisanju revizorskog izvještaja. Pregled kvaliteta na angažmanu, međutim, ne umanjuje odgovornost partnera zaduženog za sami angažman i za njegovo izvršenje. Odgovornost nezavisnog partnera koji vrši pregled kvaliteta na angažmanu se ne može ni u kom slučaju delegirati drugim pojedincima.

Pregled kvaliteta na angažmanu obuhvata čitav ciklus angažmana, uključujući planiranje, procjenu rizika, strategiju revizije i izvršenje. Politike i procedure za izvođenje i dokumentovanje pregleda kvaliteta na angažmanu pružaju specifične smjernice o prirodi; vremenu i obim procedura koje treba izvršiti; i potrebnoj dokumentaciji koja dokazuje da su procedure izvršene. U svim okolnostima, pregled kvaliteta na angažmanu završava se prije datuma revizorskog izvještaja.

Za reviziju, pregled kvaliteta revizije na angažmanu sprovode partneri u reviziji pridržavajući se profesionalnih standarda u reviziji svih navedenih kompanija, društva od javnog interesa i onih za koje se smatra da im je potrebno dodatno nadgledanje. Regionalni rukovodeći partner u reviziji (ili regionalni lider za reviziju) i Direktor profesionalne prakse (PPD) određuje nezavisne partnere koji su angažovani na pregledu kvaliteta na angažmana.

Rješavanje neslaganja u revizorskom timu kod različitog profesionalnog mišljenja

Mi zagovaramo kulturu saradnje koja ohrabruje naše zaposlene da se izjasne u slučaju nastanka neslaganja oko profesionalnog mišljenja ili ako se osjećaju nelagodno u vezi pitanja koja se tiču konkretnog revizorskog angažmana. Procedure su kreirane na način da omoguće svim članovima revizorskog tima da iskažu svoje neslaganje u vezi značajnih računovodstvenih i revizorskih pitanja, odnosno pitanja koja se odnose na finansijsko izvještavanje.

Sa ovim procedurama se upoznaju svi novozaposleni i iste se njeguju tokom vremena kako bi našim zaposlenima ugradili i odgovornost i ovlaštenja da zahtijevaju temeljnu diskusiju i provjeru različitih mišljenja.

Neslaganja u profesionalnom mišljenju do kojih može doći tokom revizije se generalno rješavaju na nivou revizorskog tima. Međutim, ukoliko bilo koji pojedinac u diskusiji nije zadovoljan sa donijetom odlukom, oni obavještavaju sljedeći nivo rukovodstva/uprave, dokle god se ne dođe do dogovora ili finalne odluke, uključujući i konsultacije sa profesionalnom praksom, ukoliko je potrebno.

Ukoliko nezavisni partner za pregled kvaliteta na angažmanu da preporuku sa kojim se angažovani partner ne slaže, izvještaj revizora neće biti izdat dok se to pitanje ne razriješi na zadovoljavajući način. To se vrši kroz odgovarajući proces konsultacija i razrješenja profesionalnih neslaganja. Razlike u profesionalnom mišljenju koje se rješavaju konsultacijama sa profesionalnom praksom su na odgovarajući način dokumentovane.

Rotacija partnera u reviziji i duga povezanost

Obavezna rotacija partnera je jedan od načina na koji EY jača nezavisnost revizora. Pridržavamo se zahtjeva Međunarodnog standarda etike za računovođe (IESBA). EY u BiH podržava rotaciju partnera jer pruža svjež pristup angažmanima i promoviše nezavisnost u odnosu na klijente, dok se sa druge strane zadržava ekspertiza i poznavanje poslovanja klijenta. Rotacija partnera na reviziji, zajedno sa zahtjevima za nezavisnošću, unapređuju sistem internih kontrola kvaliteta i pomažu da se ojača nezavisnost i objektivnost revizora, te na taj način doprinose očuvanju kvaliteta revizije.

Za društva od javnog interesa EY globalne procedure nezavisnosti zahtijevaju da se nadležni partner u reviziji, kao i partner za pregled revizije i ostali revizorski partneri koji donose ključne odluke ili procjene o značajnim pitanjima za reviziju (zajedno "ključni partneri u reviziji") promijene na svakih sedam godina. Za revizorske klijente koji su tek izlistani na

berzi, ključni partneri u reviziji mogu da budu angažovani na tom klijentu dodatne dvije godine prije rotacije, ako su na tom klijentu proveli šest ili više godina prije izlaska na berzu.

Po završetku maksimalnog perioda usluge, ključni partner za reviziju ne smije voditi ili koordinirati profesionalne usluge klijentu revizije društvu od javnog interesa sve dok ne završi period pauze. Ovaj period je pet godina za nadležnog partnera za reviziju na angažmanu, tri godine za partnera za kontrolu kvaliteta revizije i dvije godine za ostale partnere koji podliježu rotaciji.

U slučajevima gdje je od strane lokalnog zakonodavnog tijela ili regulatora ustanovljen period pauze za nadležnog partnera za reviziju koji je kraći od pet godina, duži od tog perioda pauze ili tri godine može se primjeniti umjesto standardne petogodišnje pauze. Ovo izuzeće može se primjeniti samo za periode revizije koji počinju prije 15. decembra 2023. godine.

Pored zahtjeva za rotacijom partnera revizije koji se primjenjuju na društva od javnog interesa klijente revizije, EY je uspostavila zaštitni okvir za dugu povezanost koji, u skladu sa zahtjevima IESBA kodeksa, uključuje i razmatranje prijetnji nezavisnosti nastalih uključenošću zaposlenih tokom dugog vremenskog perioda i okvir zaštitnih mjera za rješavanje takvih prijetnji.

Koristimo alate kako bi se na efikasan način vršio nadzor da li se interna pravila rotacije poštuju i zahtjevi za partnere u reviziji i druge profesionalce koji su dugo povezani sa klijentom revizije. Također postoji proces planiranja rotacije i odlučivanja koji uključuje konsultacije sa i odobravanja od strane stručnjaka po pitanjima profesionalne prakse i nezavisnosti.

Eksterna rotacija

Za društva od javnog interesa poštujemo zahtjeve rotacije Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji RS.

Program kontrole kvaliteta revizije

Globalni program kontrole kvaliteta revizije (AQR) je kamen temeljac posvećenosti EY da održava i poboljšava kvalitet pruženih usluga revizije. EY BiH sprovodi globalni program kontrole kvaliteta revizije, izvještava o njegovim rezultatima i razvija odgovarajuće planove za poboljšanje. Primarni cilj ovog programa je da se utvrdi da li su sistemi kontrole kvaliteta, uključujući i EY BiH, uređeni na odgovarajući način te da li se postupa u skladu sa njima prilikom obavljanja revizije da bi se osigurala usaglašenost sa politikama i procedurama, profesionalnim standardima i propisima. Globalni AQR program usklađen je sa smjernicama koje su sadržane u Međunarodnom standardu kontrole kvaliteta 1 i izmjeni (*ISQC 1*) te se po potrebi dopunjava kako bi bio usklađen sa standardima i zakonodavstvom u Federaciji BiH i u RS-u. Program kontrole kvaliteta revizije također doprinosi naporima koje EY BiH kontinuirano ulaže kako bi prepoznala područja u kojima se može poboljšati naš rad odnosno poboljšati naše politike i procedure.

Ovaj program je implementiran na godišnjem nivou i prati se i koordinira od strane Direktora profesionalne prakse (*PPD*), a nadgleda od strane globalnog rukovodioca revizije.

Angažmani koji su predmet programa kontrole kvaliteta su na godišnjem nivou odabrani na osnovu rizika, sa naglaskom na klijente koji su veliki, kompleksni ili su od javnog interesa, uključujući elemente nepredvidivosti. kako bi se utvrdila usaglašenost sa internim politikama i procedurama, zahtjevima *EY GAM* metodologije i relevantnim profesionalnim standardima i zahtjevima lokalne regulative. Program također uključuje i pregled metodom uzorka nerevizorskih angažmana koji su sproveli revizorski timovi. Time se mjeri usklađenost sa relevantnim profesionalnim standardima i internim politikama i procedurama koje je potrebno primjenjivati u izvršavanju nerevizorskih usluga. Pored toga sprovode se pregledi na nivou društva (*practice-level review*) kako bi se ocijenila usklađenost sa politikama kontrole kvaliteta i procedurama za određeni entitet, a kako se navodi u *ISQC 1*.

Program ocjene kvaliteta revizije dopunjava eksterne preglede i inspekcije, kao što su programi kontrole od strane regulatora i eksternog ocjenjivanja od strane praktičara. Također nas obavještava o našoj usklađenosti sa regulatornim zahtjevima, profesionalnim standardima i politikama i procedurama.

Stručnjaci koji sprovode program kontrole kvaliteta revizije i vođe timova biraju se na osnovu njihovih vještina i stručnog znanja u računovodstvu i u reviziji, kao i na osnovu njihove uže specijalnosti. Pored toga, vođe timova i stručnjaci koji sprovode kontrolu

najčešće učestvuju u programu kontrole kvaliteta revizije više godina i posjeduju visok stepen vještina u sprovođenju programa. Također nezavisni su od revizorskog tima koji ocjenjuju i oni sprovode kontrolu izvan lokacije na kojoj inače obavljaju svoj posao.

Pandemija COVID-19 i dalje predstavlja ograničenje za putovanja i fizičke interakcije. Koristeći *EY Canvas* i druge alate za saradnju, i lekcije naučene u 2020. godini, program je efektivno završen u EY BiH.

Rezultati AQR procesa se sumiraju na globalnom nivou (kao i na nivou oblasti i regiona) zajedno sa svim ključnim oblastima u kojima rezultati ukazuju na potrebu za kontinuiranim poboljšanjima kvaliteta. Sumirani rezultati se dijele u okviru mreže. Mjere za rješavanje problema kvaliteta revizije, koji su primjećeni od strane AQR programa, regulatornih kontrola i pregleda od strane kolega, adresirane su od strane našeg rukovodstva u odjeljenju revizije i našeg Direktora Profesionalne Prakse (*PPD*). AQR program daje značajne podatke o našoj praksi i pruža nam mogućnost kontinuiranog rasta kvaliteta.

Eksterne kontrole kvaliteta revizije

Poslovanje revizije EY BiH podliježe kontroli Ministarstva finansija Republike Srpske, Federalnog ministarstva finansija i Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine. Kao dio aktivnosti nadzora Ministarstvo finansija Republike Srpske, Federalno ministarstvo finansija i Revizorska komora Federacije BiH procjenjuju kvalitetu sistema kontrole i rade pregled pojedinih angažmana.

Posljednja kontrola kvalitete od strane Ministarstva finansija Republike Srpske provedena je tokom 2020. godine. Mišljenje kontrole je izdato 14. oktobra 2020. godine.

Uvažavamo i učimo kroz inspekcijski rad Ministarstva finansija Republike Srpske, Federalnog ministarstva finansija i Revizorske komore Federacije BiH. Temeljito smo evaluirali napomene date tokom pregleda kako bismo prepoznali područja u kojima možemo poboljšati kvalitetu revizije. Zajedno s našim AQR procesom, vanjske kontrole nam pomažu u stvaranju kontrolnog okruženja potrebnog za revizije vrhunske kvalitete, u svrhu zadovoljavanja interesa naših ulagača i ostalih sudionika.

Informacije o gore navedenim regulatorima mogu se pronaći na:

[http://www.rkfbih.ba/bs/;](http://www.rkfbih.ba/bs/)

<https://www.vladars.net/sr-SP->

[Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/PAO/Pages/default.aspx](https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/PAO/Pages/default.aspx)

Analiza utvrđivanja uzroka

Analiza utvrđivanja uzroka je centralni dio EY okvira za unapređenje kvaliteta, i ona pruža iscrpnu procjenu uzroka koji čine osnov povoljnog ili nepovoljnog ishoda revizorskog ispitivanja. Ona omogućava identifikovanje ključnih faktora koji mogu utjecati na kvalitet revizije i postupanje na odgovarajući način.

Revizorska praksa u EY BiH identifikuje i ocjenjuje uzročne faktore prilikom analize utvrđivanja uzroka. Analiza ovog istraživanja pruža bolji uvid u to šta pokreće pozitivne ili negativne ishode revizije. Razvijaju se odgovarajući planovi djelovanja koji će se baviti uzrocima bitnih nalaza u vezi sa angažmanima. Revizorska praksa EY BiH provjerava prirodu i prevalenciju uzroka kako bi utvrdila da li postoje sistemski problemi, a ukoliko postoje, razvijaju se planovi daljeg djelovanja. *EY's Global Remediation Taskforce* je odgovorna za bavljenje svim uzrocima rasprostranjenim širom mreže i za implementiranje odgovarajućih planova djelovanja u širem području.

Usklađenost sa zahtjevima regulative

Globalni kodeks ponašanja pruža jasne standarde koji vode naše postupke i poslovno ponašanje. EY BiH postupa u skladu sa važećim zakonima i propisima u Federaciji BiH i u RS-u, a EY vrijednosti naglašavaju našu predanost činjenju prave stvari. Posvećenost ovom važnom cilju se ogleda u nizu politika i postupaka, objašnjenih u narednim poglavljima.

Anti-korupcijska politika

Globalna EY anti-korupcijska politika usmjerava ljude u vezi sa nekim neetičkim i ilegalnim aktivnostima. Ona naglašava obavezu da se poštuju anti-korupcijski zakoni i pruža definiciju toga šta predstavlja podmićivanje. Također identifikuje odgovornosti za izvještavanje kada do korupcije dođe. Uzevši u obzir sve veće prisustvo korupcije na globalnom nivou, ulaže se kontinuiran napor da se mjere protiv korupcije primjenjuju u čitavom EY-u.

Povlašteno trgovanje

Trgovanje vrijednosnim papirima je regulisano mnogim zakonima i uredbama o povlaštenom trgovanju. Time je ukazano da je zaposlenima u EY-u zabranjeno da trguju vrijednosnim papirima, kada su informacije koje nisu za javnost u njihovom fizičkom posjedu.

Globalna EY politika o povlaštenom trgovanju potvrđuje obavezu naših zaposlenih da ne trguju vrijednosnim papirima kada imaju povlaštene informacije, pruža detalje o tome šta čini povlaštenu informaciju i identifikuje kome naši zaposleni treba da se obrate ako imaju pitanja u vezi sa njihovim odgovornostima.

Ekonomske i trgovinske sankcije

Važno je da smo svjesni da se konstantno mijenja situacija u pogledu međunarodnih ekonomskih i trgovinskih sankcija. EY prati uvođenje sankcija širom svijeta i obezbjeđuje smjernice svojim zaposlenima, odnosno zemljama članicama, na koje uvedene sankcije utječu.

Privatnost podataka

EY globalna politika privatnosti podataka, koja je revidirana i ponovo objavljena 2018. godine propisuje principe koje treba primijeniti prilikom korištenja i zaštite ličnih podataka, uključujući i one koji se odnose na tekuće, bivše i potencijalne klijente, zaposlene, dobavljače i poslovne saradnike. Politika je u skladu sa strogim zahtjevima Opšte uredbe o zaštiti podataka Evropske unije i drugim važećim zakonima i propisa o zaštiti podataka i privatnosti. EY također ima Obavezujuća korporativna pravila koja su odobrila regulatorna tijela EU da olakšaju kretanje ličnih podataka unutar EY mreže. Pored toga, imamo politiku u skladu sa našim specifičnim zahtjevima za privatnost podataka i poslovnim potrebama u BiH.

Čuvanje dokumentacije

Globalna i lokalna EY politika čuvanja i odlaganja dokumenata i informacija važi za sve angažmane kao i sve zaposlene. Ova politika se odnosi na čuvanje dokumenata, naročito kada pojedinac sazna za bilo kakav stvarni ili razumno očekivani zahtjev, parnicu, istragu, sudski poziv ili druge vladine postupke koji uključuju nas ili nekog od naših klijenata koji se mogu odnositi na naš rad. Također se odnosi i na lokalne zakonske zahtjeve koji se tiču stvaranja i očuvanja radnih papira relevantnih za obavljen posao.

Procedure poštovanja nezavisnosti

Globalne EY politike i procedure nezavisnosti zahtijevaju da se EY u BiH i svi zaposleni pridržavaju standarda nezavisnosti koji su primjenjivi na specifične/određene angažmane uključujući na primjer, standard nezavisnosti prema IESBA-i kao i lokalne zahtjeve kada je nezavisnost revizora u pitanju.

Mi razmatramo i procjenjujemo nezavisnost iz nekoliko važnih aspekata - uključujući finansijske odnose naših zaposlenih, odnose među zaposlenima i sa klijentima; dozvoljenost nerevizorskih usluga koje pružamo revizorskim klijentima; primjenjivi zahtjevi rotacije kompanije i partnera; ugovaranje naknade; prethodno odobrenje Odbora za reviziju - tamo gdje je to primjenjivo/moguće, kao i naknade i kompenzacije za partnere.

Nepostupanje u skladu sa zahtjevima procedure poštovanja nezavisnosti utječe na odluke vezane za promociju i kompenzaciju zaposlenih i povlači druge disciplinske mjere, uključujući i udaljavanje iz EY BiH.

EY BiH je implementirao EY Globalne aplikacije, alate i procese kako bi podržao svoje zaposlene u poštovanju politika i procedura nezavisnosti.

EY globalna politika nezavisnosti

EY globalna politika nezavisnosti sadrži zahtjeve nezavisnosti za sve EY kompanije članice kao i za sve zaposlene. To je politika koja se zasniva na kodeksu nezavisnosti IESBA (Međunarodni standard etike za računovođe), sa još pooštrenijim zahtjevima ukoliko tako propisuje navedeni regulator. Ova politika uključuje i dodatne korisne smjernice o velikom broju pitanja kako bi se stručnom i drugom osoblju pomoglo u primjeni pravila nezavisnosti. EY globalna politika nezavisnosti je dostupna na EY intranetu.

EY globalni sistem nezavisnosti (GIS)

EY globalni sistem nezavisnosti (GIS) je alatka koja služi EY zaposlenima da odrede tip usluge koji se može pružiti javnim društvima uzimajući u obzir politike i procedure nezavisnosti. Najčešće su to klijenti koji su listirani na berzi i njihova zavisna društva, ali postoje i druge vrste klijenata kojima se pružaju usluge

uvjeravanja. Alat uključuje porodično stablo povezanih društava revizijskih klijenata koji su dionička društva, a koje ažuriraju članovi revizijskih timova. Naši zaposleni često koriste ovu alatku kako bi odredili koju vrstu usluge mogu pružiti klijentu kao i tip poslovnog odnosa u koji možemo ući sa klijentima.

EY globalni sistem kontrole (GMS)

EY globalni sistem kontrole (GMS) je još jedna važna globalna alatka koja omogućava svim našim zaposlenima da identifikuju papire od vrijednosti i druga ulaganja, koja nije dozvoljeno držati u vlasništvu. Također, od partnera, licenciranih ovlaštenih revizora i menadžera višeg ranga se očekuje da prijavljuju kroz ovaj sistem detalje o svim papirima od vrijednosti koje oni sami, ili članovi njihove uže porodice, posjeduju. Kada pojedinac obavijesti da posjeduje zabranjene papire od vrijednosti, od njega će biti zatraženo da ih otuđi. Izuzeci koji se identifikuju tokom ovog procesa, prijavljuju se kroz globalni sistem za prijavljivanje incidenata (GIIRS) radi ispunjenja regulatornih zahtjeva.

GMS također omogućava godišnju i kvartalnu potvrdu nezavisnosti, u skladu sa EY politikama nezavisnosti, a kao što je detaljnije opisano u nastavku.

Pridržavanje politike nezavisnosti

Uspostavili smo brojne procese i programe koji su usmjereni na praćenje poštovanja zahtjeva nezavisnosti kompanija članica EY i njihovih zaposlenih. Oni uključuju sljedeće aktivnosti, programe i procese.

▶ **Potvrde nezavisnosti**

EY BiH je godišnje uključena u regionalni proces kako bi se potvrdila usaglašenost sa Globalnom politikom nezavisnosti i kako bi se prijavili eventualni izuzeci.

Svi EY profesionalci, kao i ostali u zavisnosti od njihove uloge ili funkcije, su obavezni da potvrde usklađenost sa politikama i procedurama nezavisnosti najmanje jednom godišnje. Partneri su obavezni da potvrde nezavisnost na kvartalnom nivou.

▶ **Pregled usklađenosti sa praksom nezavisnosti**

EY uspostavlja i sprovodi određene procedure kako bi se ocijenila usaglašenost EY članica sa politikama nezavisnosti. Ovi testovi podrazumijevaju pregled nerevizorskih usluga, poslovnih odnosa sa društvima kojima pružamo usluge revizije i finansijske odnose sa drugim kompanijama članicama.

▶ **Individualno testiranje na usklađenost politikom nezavisnost**

Svake godine EY globalni tim uspostavlja program za provjeru usaglašenosti sa potvrdom lične nezavisnosti pojedinačnih zaposlenih koji su izabrani za ovaj test metodom uzorka. Tokom 2021. godine u EY BiH testirani su partneri, izvršni direktori i ostali zaposleni.

▶ **Nerevizorske usluge**

Postizanje usklađenosti sa profesionalnim standardima, zakonima i propisima koji regulišu pružanje nerevizorskih usluga revizorskim klijentima je omogućeno putem različitih mehanizama, uključujući i upotrebu *PACE*-a (kao što je opisano na stranici 15) i *SORT*-a (opisano ispod), treninga, alata i potrebnih procedura korištenih za vrijeme obavljanja revizija i naših internih procesa pregleda i kontrole. Imamo i proces za razmatranje i odobravanje određenih nerevizorskih usluga prije nego što prihvatimo angažovanje.

▶ **Edukacija u oblasti poštovanja nezavisnosti**

EY razvija i sprovodi brojne programe edukacije u oblasti poštovanja nezavisnosti. Svi zaposleni su dužni da učestvuju u godišnjoj edukaciji o nezavisnosti, a u cilju održavanja naše nezavisnosti u odnosu na klijente kojima pružamo usluge revizije.

Cilj edukacije je da pomogne našim zaposlenima da razumiju svoje odgovornosti i da omogućimo svakome od njih, kao i EY-u, da budu nezavisni od bilo kojih utjecaja koji bi se mogli smatrati inkompatibilnim kada su u pitanju objektivnost, integritet i nepristrasnost prilikom pružanja usluga revizije.

Godišnji program edukacije pokriva naše zahtjeve za nezavisnošću usmjeravanjem na nedavne izmjene u politici, ali i na druge važne i značajne teme. Blagovremeno izvršenje godišnje edukacije je neophodno i pomno je praćeno.

Pored programa godišnje edukacije, postoje drugi programi i sadržaji u oblasti poštovanja nezavisnosti kao što su programi edukacije novozaposlenih, određeni programi edukacije prilikom prelaska na višu poziciju kao i programi edukacije profesionalnog osoblja koje se bavi pružanjem usluga revizije.

▶ **Alat za referentni portfolio usluga (*SORT*)**

Kroz EY aplikaciju *SORT* mi redovno ocjenjujemo i pratimo naš portfolio usluga koje pružamo kako bismo bili sigurni da su te usluge u skladu sa zakonom i profesionalnim standardima, odnosno kako bismo osigurali da nove usluge koje razvijamo imaju odgovarajuće metodologije, procedure i procese. Kada je potrebno, prekidamo ili ne pružamo usluge koje bi mogle dovesti u pitanje naše poštovanje politika i procedura nezavisnosti. Također *SORT* pruža informacije zaposlenima o uslugama koje pružamo i obuhvata smjernice vezane za usluge koje mogu biti pružene klijentima kojima već pružamo usluge revizije, nerevizorskim klijentima, kao i smjernice za nezavisnost i druga pitanja vezana za upravljanje rizikom.

▶ **Alat za procjenu poslovnog odnosa (*BRET*)**

Naši zaposleni su u obavezi da koriste *BRET* kako bi identifikovali, napravili procjenu i dobili odobrenje kada se radi o bilo kom potencijalnom poslovnom odnosu sa klijentom revizije, čime podržavaju usklađenost naših poslovnih odnosa sa našim zahtjevima o nezavisnosti.

▶ **Odbori za reviziju i nadzor nezavisnosti**

EY prepoznaje važnu ulogu koju u kontroli poštovanja nezavisnosti imaju Odbor za reviziju i slična tijela korporativnog upravljanja. Nadležni i nezavisni odbori za reviziju u ime akcionara, imaju ključnu ulogu u zaštiti nezavisnosti i sprečavanja konflikta interesa. EY BiH je posvećen čvrstoj i stalnoj komunikaciji sa odborima za reviziju ili organima upravljanja. Kroz EY programe nadzora kvalitete, pratimo i testiramo usklađenost sa EY standardima za komunikaciju s odborima za reviziju, kao i prethodno odobrenje nerevizorskih usluga, gdje je to primjenjivo.

Kontinuirana edukacija i ulaganje u izvanredne talente

Razvoj zaposlenih u EY

Profesionalni razvoj

Kontinuirani razvoj vještina i znanja naših zaposlenih presudan je za postizanje našeg cilja unapređenja povjerenja na tržištima kapitala.

Pružanje mogućnosti za odgovarajuća iskustva, učenje i trening pomaže im da rastu i ostvare svoj potencijal brzinom koja njima odgovara. Svakodnevna iskustva se stiču lokalno na sistematski način, dok je osnovni nastavni plan i program učenja osmišljen na EY globalnom nivou. Ovo se sprovodi kroz obuku na radnom mjestu od strane iskusnijih profesionalaca koji pomažu u prenošenju znanja i iskustva u praksi.

Učenje se odvija putem nagrađivane Revizorske akademije, koja kombinuje module za internet učenje na dohvat ruke sa interaktivnim simulacijama i studijama slučaja u fizičkim i virtuelnim učionicama, uz odgovarajuću dodatnu pomoć u vidu aplikacija za podršku.

Ovo je dopunjeno programima učenja koji su razvijeni kao odgovor na promjene u računovodstvenim standardima i standardima izvještavanja; standardima nezavisnost i profesionalnim standardima, novim tehnologijama i problemima koji se javljaju.

Kada članica EYG-a vrši pregled finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (*IFRS*), članovi tima prođu odgovarajuću edukaciju kako bi postali *IFRS* akreditovani.

EY BiH od svojih stručnjaka za reviziju zahtijeva da steknu najmanje 40 sati kontinuiranog stručnog usavršavanja svake godine i najmanje 120 sati tokom trogodišnjeg perioda. Od ovih sati, 50% (20 sati svake godine i 60 sati tokom trogodišnjeg perioda) moraju uključivati obuke vezane za reviziju i računovodstvo.

Znanje i interna komunikacija

Pored profesionalnog razvoja i procesa evaluacije rada zaposlenih, razumijemo značaj obezbjeđenja pristupa najnovijim informacijama našim zaposlenima u reviziji kako bismo im pomogli pri obavljanju svojih

profesionalnih dužnosti. U te svrhe, EY je izvršio i značajna ulaganja u znanje i komunikacijske mreže kako bi se omogućilo brzo širenje informacija, putem interneta te pomoglo ljudima da međusobno sarađuju i podijele iskustva najboljih primjera iz prakse. To ima sve veći značaj pri otklanjanju rizika koji se javljaju kao rezultat pandemije. Neki od primjera su:

- ▶ *EY Atlas*, koji uključuje međunarodne računovodstvene i revizorske standarde i prateća uputstva
- ▶ Publikacije u vezi sa najnovijim izmjenama u računovodstvenoj regulativi kao što su ilustrativni primjeri finansijskih izvještaja, najnovije izmjene i unapređenja standarda revizije i računovodstva
- ▶ *Global Accounting and Auditing News* je nedjeljnik koji pokriva globalne politike i procedure koje su vezane za reviziju i nezavisno izvještavanje, unapređenja pravilnika od strane regulatora kao i interne komentare na temu istih
- ▶ Upozorenja iz prakse i *webcast*-ovi koji pokrivaju širok spektar globalnih tema, kao i tema koje su specifične za svaku zemlju, usmjerene su ka stalnom unapređenju prakse uvjeravanja u kompanijama članicama.

Proces evaluacije rada zaposlenih

LEAD je EY okvir koji povezuje karijeru, razvoj i učinak ljudi. Kroz stalne povratne informacije, razvoj, izuzetne savjetnike i razgovore o karijeri, *LEAD* usklađuje pojedince sa strategijom *NextWave* i omogućava ljudima da se usredsrede na budućnost.

LEAD podržava rast i razvoj naših zaposlenih u svim fazama njihove karijere u EY-u. Personalizovani nalog doprinosi tome da se lakše interpretira lični učinak spram rukovodstva u EY svijetu, uključujući kvalitet, upravljanje rizikom i tehničku vještinu, kao i procjeni učinak spram kolega istog ranga. Povratne informacije dobivene tokom godišnjeg ciklusa prikupljaju se i koriste kao informacije za programe naknade i nagrađivanja.

Redovni razgovori sa savjetnikom o temama kao što su razni putevi razvoja karijere, primjena novih tehnologija, iskustvo u novim timovima i učenje pomaže u identifikovanju mogućnosti za dalji razvoj i izgradnju vještina usmjerenih na budućnost.

Utjecaj COVID-19 virusa

Prelazak na rad od kuće tokom pandemije COVID-19 virusa donijeo je nove izazove za naše ljude. Od održavanja vitalnosti do rada u virtuelnim timovima, usvajanje agilnog mentalnog sklopa koji lako prihvata promjenu je od ključnog značaja. Ovakve okolnosti su još više istakle potrebu da se maksimalno iskoristi dostupna tehnologija.

Dodatno savjetovanje također pruža pomoć ljudima u EY da ostanu povezani i angažovani u poslu.

Prihodi i naknade

Finansijske informacije

Prihodi predstavljaju kombinovane, nekonsolidovane, prihode kao i troškove koji su prefakturisani klijentima, ali i prihode koji se odnose na druge EY članice. Prezentovani prihodi potiču i od revizorskih i od nerevizorskih klijenata.

Prihodi u tablici navedeni su u skladu sa lokalnim zakonskim propisima i uključuju:

1. Prihode od zakonskih revizija godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja društava od javnog interesa, i društava koja pripadaju grupi čiji su vlasnici društva od javnog interesa,
2. Prihode od zakonskih revizija godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja drugih društava,
3. Prihode od računovodstvenih usluga,
4. Prihodi od ostalih usluga.

Finansijske informacije za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine, izraženo u KM

Usluge	Prihod	Procenat
Zakonske revizije pojedinačnih i konsolidovanih finansijskih izvještaja	1.772.098,11	44,74%
Ostale revizije i reviziji srodne usluge	sadržano u prethodnom	N/P
Prihodi od računovodstvenih usluga	716.424,14	18,09%
Prihodi od ostalih usluga	1.472.378,75	37,17%
Ukupni prihod	3.960.901,00	100%

Naknade partnerima

Kvalitet predstavlja okosnicu naše poslovne strategije i ključni je element pri utvrđivanju našeg sistema upravljanja učinkom. Partneri i drugi zaposleni u EY BiH ocjenjuju se i dobijaju naknade na osnovu kriterija koji uključuju određene indikatore kvaliteta i upravljanja rizicima, uključujući kako rad, tako i rezultat.

LEAD se odnosi na sve partnere u kompanijama u okviru EY Grupe širom svijeta. *LEAD* za *PPEDDS* osnažuje globalni poslovni plan povezujući učinak sa širim ciljevima i vrijednostima. Ovaj proces podrazumijeva postavljanje ciljeva, plan ličnog razvoja, kontrolu kvaliteta učinka te priznanja i nagrade. Dokumentovanje ciljeva i učinaka partnera je kamen temeljac procesa evaluacije. Partnerski ciljevi moraju reflektovati različite globalne prioritete, od kojih je jedan kvalitet.

EY zabranjuje ocjenjivanje i davanje nagrade odgovornim partnerima za reviziju i ostalim ključnim partnerima na revizijskim angažmanima zasnovane na prodaji nerevizijskih usluga njihovim revizijskim klijentima. Ovo učvršćuje profesionalnu obavezu naših partnera za očuvanjem naše nezavisnost i objektivnosti. Razvili smo posebne kriterije za ocjenu kvaliteta i upravljanja rizicima koji uzimaju u obzir sljedeće:

- ▶ Pružanje tehničke stručnosti
- ▶ Naše vrijednosti kroz ponašanje i odnose
- ▶ Demonstriranje znanja i liderstva u kvalitetu i upravljanju rizicima
- ▶ Usaglašenost sa politikama i procedurama
- ▶ Usaglašenost sa zakonima, propisima i profesionalnim dužnostima
- ▶ Doprinos zaštiti i unapređenju EY brenda

Naša filozofija naknada za partnere zahtijeva diferencirane nagrade na osnovu nivoa učinka partnera, a u skladu sa ocjenom u *LEAD* procesu. Partneri se ocjenjuju godišnje, na osnovu kvaliteta pruženih usluga, odnosa sa klijentima kao i tržišnih i finansijskih pokazatelja.

Poslujemo u sistemu gdje se zahtjeva da godišnja ocjena učinka partnera bude usklađena sa ocjenom kvaliteta njegovog rada.

Kako bi se utvrdile tržišne vrijednosti za različite vještine i uloge te kako bi se izvrsni pojedinci privukli i zadržali, sljedeći faktori se također uzimaju u obzir prilikom izračunavanja ukupne nagrade:

- ▶ Iskustvo
- ▶ Uloga i odgovornost
- ▶ Dugoročni potencijal

Slučajevi nepridržavanja standardima kvaliteta rezultiraju kaznama, koje mogu uključivati ocjenu učinka, promjenu naknade, dodatnu edukaciju, dodatni nadzor ili promjenu pozicije. Ponavljanje nepridržavanja ili pojedinačno grubo nepridržavanje standarda kvaliteta može dovesti i do isključivanja iz EY BiH.

Sarajevo, 30. aprila 2022. godine

Danijela Mirković
Prokurista
Ernst & Young d.o.o. Sarajevo

Dodatak 1: Lista klijenata revizije koji su društva od javnog interesa

Klijenti revizije EY BiH koji su društva od javnog interesa

U poslovnoj godini završenoj 31. decembra 2021. godine, društvo Ernst & Young d.o.o. Sarajevo izvršilo je reviziju sljedećih društava od javnog interesa i sa njima povezanih lica:

- ▶ Bosna Bank International - d.d. Sarajevo
- ▶ Društvo za upravljanje Penzijskim rezervnim fondom Republike Srpske a.d. Banja Luka
- ▶ Energopetrol d.d.
- ▶ INTEREUROPA RTC d.d. Sarajevo
- ▶ Komercijalna banka a.d. Banja Luka
- ▶ MANN+HUMMEL BA d.d. Tešanj MANN+HUMMEL BA J.S.C. Tešanj
- ▶ NLB Banka a.d. Banja Luka
- ▶ Penzijski rezervni fond Republike Srpske a.d. Banja Luka
- ▶ Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo
- ▶ UNION BANK DD SARAJEVO

Dodatak 2: Spisak registrovanih EYG kompanija članica

Spisak registrovanih EYG kompanija članica u državama članicama EU ili EEA

Na 30. jun 2021. godine, sljedeće kompanije članice EYG registrovane su za obavljanje zakonskih revizija u državama članicama EU ili EEA:

Država članica	Statutarni revizor ili revizorska kuća
Austrija	Ernst & Young Wirtschaftspruefungsgesellschaft mbH
Belgija	EY Assurance Services SRL
	EY Bedrijfsrevisoren SRL
	EY Europe SCRL
Bugarska	Ernst & Young Audit OOD
Hrvatska	Ernst & Young d.o.o.
Kipar	Ernst & Young Cyprus Limited
	Ernst & Young
	Ernst & Young CEA (South) Services Ltd
	Ernst & Young CEA (South) Holdings Plc
Republika Češka	Ernst & Young Audit, s.r.o.
Danska	EY Godkendt Revisionspartnerselskab
	EY Grønland Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
	EY Net Source A/S
Estonija	Ernst & Young Baltic AS
	Baltic Network OU
Finska	Ernst & Young Oy
Francuska	Artois
	Auditex
	Ernst & Young Audit
	Ernst & Young et Autres
	EY & Associés
	Picarle et Associes
Njemačka	Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Ernst & Young Heilbronner Treuhand-GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Država članica	Statutarni revizor ili revizorska kuća
	EY Revision und Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Treuhand-Süd GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Steuerberatungsgesellschaft
	Schitag Schwäbische Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Grčka	Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants SA
Mađarska	Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság
Island	Ernst & Young ehf
Irska	Ernst & Young Chartered Accountants
Italija	EY S.p.A.
Letonija	Ernst & Young Baltic SIA
Lihtenštajn	Ernst & Young AG, Basel
	Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Ernst & Young AG, Vaduz
Litvanija	Ernst & Young Baltic UAB
Luksemburg	Compagnie de Révision S.A.
	Ernst & Young Luxembourg S.A.
	Ernst & Young S.A.
Malta	Ernst & Young Malta Limited
Nizozemska	Ernst & Young Accountants LLP
Norveška	Ernst & Young AS
Poljska	Ernst & Young Audyty Polska sp. z o.o.
	Ernst & Young Audyty Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Finance spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyty Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Doradztwo Podatkowe spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyty Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
	Ernst & Young Usługi Finansowe Audyty sp. z o.o.
Portugal	Ernst & Young Audit & Associados - SROC, S.A.
Rumunija	Ernst & Young Assurance Services S.r.l.
	Ernst & Young Support Services SRL
Slovačka	Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Slovenija	Ernst & Young d.o.o.
Španija	ATD Auditores Sector Público, S.L.U
	Ernst & Young, S.L.
Švedska	Ernst & Young AB
Ujedinjeno Kraljevstvo	Ernst & Young LLP
	Ernst & Young Europe LLP

Ukupni promet za godinu koja je završila 30. juna 2021. godine za ove kompanije članice EYG (i za kompanije iz Ujedinjenog Kraljevstva i Gibraltara do kraja tranzicionog perioda nakon Brexit-a 31. decembra 2020.), proistekao iz zakonskih revizija godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja bio je približno 2,6 milijardi EUR.

EY | Building a better working world

EY postoji da bi stvarao bolji poslovni svijet za naše ljude, naše klijente i naše okruženje, i da bi gradio povjerenje na tržištima rada.

Korištenjem podataka i tehnologije, raznovrsni EY timovi u preko 150 zemalja grade povjerenje putem usluga uvjeravanja i pomažu klijentima da se razvijaju i transformišu.

Kroz rad u oblasti uvjeravanja, savjetovanja, prava, kreiranja strategije, poreskog i transakcionog savjetovanja, EY timovi postavljaju prava pitanja kako bi našli nove odgovore na složene probleme sa kojima se danas suočava svijet.

EY predstavlja globalnu organizaciju i može se odnositi na jednu ili više firmi članica Ernst & Young Global Limited, svaka od kojih je odvojeno pravno lice. Ernst & Young Global Limited, kompanija locirana u Velikoj Britaniji, ne pruža usluge klijentima. Informacije o načinu na koji EY prikuplja i koristi lične podatke i opis prava koje pojedinci imaju u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti podataka dostupni su putem ey.com/privacy. Kompanije članice EY ne primjenjuju ovu politiku u zemljama gdje je to zakonom zabranjeno. Za više informacija o našoj organizaciji, posjetite ey.com.

© 2022. Ernst & Young d.o.o. Sarajevo.
Sva prava zadržana.

BMC Agency GA 151342597
EYG no. 006680-21Gbl
ED None

Ovaj materijal je pripremljen samo u opšte informativne svrhe i nije predviđeno oslanjati se na njega za računovodstvene, poreske, pravne ili druge stručne savjete. Molimo vas da se obratite svojim savjetnicima za određeni savjet.

ey.com